

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6
Negyedévre . . . 3

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltörben minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 2 fill.

Petnél nagyobb, avagy
diszkrétül, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért termékek szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítottak.

Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Emlékezés.

*L'homme reçoit ses motifs d'action
plus des tombes que des herceaux.**

Maurice Barrès.

T. Közgyűlés!

Ismét egy szomorú kötelesség nehezedik rám, midőn be kell jelentenem, hogy Szerviczky Ödön, a társulatnak 26 év óta volt választmányi tagja, váratlanul elhunyt; mély megdöbbenéssel vettük halála hírért s megrendülve állottunk ravatala és sirja felett, hogy kegyeletünk utolsó adóját néma fájdalommal rójuk le azon férfú és barát iránt, ki csak kevés napokkal előtte erejének tudatában, kedélyvilágának gazdag kincses házával még velünk együtt örvendett, s koránál fogva is mindenre sokkal inkább gondoltunk volna, mint arra, hogy ő is elköltözzék ez árnyékvilágba ama ismeretlen tájakra, honnan az elnyugodott vándor ide többé vissza nem jöhet.

E váratlanul bekövetkezett szomorú eset folytán keletkezett fájdalom — mert az elhunytban oly férfit tiszteltünk és szerettünk, ki nagy és sok helyütt pótolhatatlan hézagokat hagyott hátra — még ma is élénk sulylyal nehezedik lelkünkre s ez szolgáljon t. Közgyűlés nekem mentességül, ha, midőn elhunyt tagtársunk és barátunkról e helyen megemlékezem, oly hurokat is fogok érinteni, melyek nemcsak az érdemek száraz felsorolását tüntetik fel, de a szelidebb emberi érzelmek világába is engednek némi bepillantást; mert az elhunyt oly osztályosunk volt minden téren és körben, oly tulajdonságokkal bírt mint egyén, hogy ezek elhagyásával hiányos volna a kép, a melyben őt az utókor előtt bemutatni nemcsak kedves, de szoros kötelességem.

Tagtársunk elhunyt négy kört sujtott érzékenyen: a társulatot, közéletünket, a barátokat és a vigasztalhatatlan családot; hogy melyikre nehezedik legnagyobb sulylyal a veszteség, az kétséget nem szenved, mert a család és igazi barát fájdalma — ha enyhül is az idővel — de emberi számítás szerint örökké tart, míg a társulati s közéleti terén új erők támadnak s természetszerűleg pótolják ki az űrt, mely egy-egy

* B. e. Szerviczky Ödön felett mondotta Mailáth József gróf társulati elnök, Királyhelmecezen, a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulatnak ez évi febr. 26-án tartott rendk. v. közgyűlésén. Szerk.

TÁRCA.

Idához.

Te jóság . . . nemes, tiszta szeretet,
E dallal küldöm szívemet Neked!

Te drága lélek, mint a hó fehér,
A ki egy világ kincsével felér.

Kiben nincs önzés, rut önérdek száz,
Ha boldog szívvel másokra vigyáz.

Ki bu, s bajnak enyhítésén fárad,
S kedves lénye ragyogásban árad.

Kinek kis jöltevő keze megett
Világít titkon a nagy szeretet.

Te jóság, fenkölt, szűztiszta erény,
Ki glóriáddal sokszor jössz felém.

Hogy felébreszd a szunnyadó hitet,
Kitől a szellem újra ihletett:

Hozzá csatol a hála, szeretet,
S e dal, a mit én adhatok Neked!

(Ungvár.)

Vidor Mór.

Művészhaború.

— A »Zemplén« eredeti tárcája. —

Nemzetünk kulturfejlődésének lassu haladását mindig a külellenséggel folytatott háborúk s leginkább a belső egyenetlenkedések okozták.

Örömmel szemléltük az utóbbi években a Műcsarnok s a Nemzeti Szalon tárlatait, melyek meggyőztek bennünket arról, hogy képzőművészetünk — dacára fiatal korának — megüti a mértéket a régibb fejlődésű német-francia képzőművészet mellett. Ma már ifjabb művészeink közül is nem egynek van a külföld előtt is jó hangzású neve, így legújabbban László Fülöpöt különösen a pápáról festett remek kivitelű képe a jelenkor legnagyobb művészeinek sorába emelte.

Örömmel azonban folyton kísértette az a lassu villongás, mely már 2—3 éve torzalkodik művészeink között s mely legutóbb oly mérgessé fajult, hogy nemzetünk művészeti fejlődését a legkomolyabb veszedelemmel fenyegeti.

A villongás magva a Benczúr-iskolából ered, melynek hiveiből alakult erős gárda nem igen hagyta érvényesülni más iskolának hivat.

A Képzőművészeti Társulat zsűrije mintegy elnyomni igyekezett egy ugyan kezdetlen, de tehetségről tanuskodó művekkel fellépő generációt, melyet, — hogy az elkeseredéstől megmentsen — apostoli szárnyai alá vett Hock János művészbárát.

Hock, ki mint az állam kiküldöttje, sokáig

járt; élénk temperamentumát úgy megszoktuk, hogy szinte hihetetlenek látszott előttünk, hogy az a férfú, a ki mindenütt, a hol szükség volt rá, közöttünk volt, telve nemes ambícióval és tetterővel, megszűnt lenni.

S én fogom t. uraim legjobban érezni az ő vesztét; mert önzetlen és sokszor hálátlan tevékenységemben — a hol sok láthatatlan ros-
akarattal találkozom, a mit különben természetnek találok, mert a ki exponált helyzetben az emberiség igazáért küzd, az öntudatlanul és akaratlanul sok érdeket kénytelen lábbal tiporni, — az ily tevékenységénél és ennél a nehéz munkánál nélkülözhetetlen, az érdektől ment megbízható jó barát volt a megboldogult rám nézve.

Gyengéd férj, szerető apa, jószívű rokon volt ő, s úgy ezen, mint előbb említett jó tulajdonságai annyira össze voltak forrva egyénisé-
gével, s egész énjének oly előkelő és eredeti zománcot kölcsönöztek, hogy ő róla, mint a köz-
tevékenység férfjáról nem is beszélhetnék a ma-
gán ember kellő jellemzése nélkül.

S ha már mi, kik őt ezen tulajdonságainál fogva becsültük, tiszteltük és szerettük, megdöbbenve állottunk a rideg koporsó előtt: mily sziv-
szagató fájdalmat érezhettek azok, a kikhez ő a vér kötelességénél fogva legközelebb állott és a kiknek ő nemcsak támogatója és vezetője, hanem éltető eleme volt; — hiszen aki b. e. barátunk családi életét ismert, az tudta és érezte, hogy — valamint a nap sugarai mindenféle életet és jótékony meleget árasztanak — azonképen ő szí-
vének minden lüktetésével övéi javára is munkálni soha meg nem szűnt s azokat a legnemesebb érzelmek boldogító melegével valósággal s folyton folyvást elárasztotta, hogy úgy mondjam, elkényeztette; — s az ily veszteség t. uraim meg-
mérhetetlen s ezen tudat hatványozza bennünk a hatást is, melyet tagtársunk elhunytja felett érzünk s mely miatt nem térhetünk felette napirendre a nélkül, hogy meg ne emlékezzünk magán egyéni erényeiről is — s nem folytathat-
juk napi foglalatosságainkat mindaddig, míg azt a soha el nem enyészhető fájdalmat, melyben a gyászoló család még elevenen vergődik, nem közönséges, de legmélyebb részvétünk egy igaz gyöngyével, mely szemünkben egy elfojtott köny alakjában hamisítatlanul ragyog, legalább némileg ne enyhítsük.

Mi nekünk, kik az élet viharában nap-nap mellett részt veszünk, hamarabb megedződik szívünk a legnagyobb veszteség sulya alatt is, s

tanulmányozta a francia művészetet, hazánk képzőművészetében reformokat akart létesíteni, amiért is erős propagandával lépett föl, melylyel azonban, — minthogy abban a Benczúr-iskola ellen való törekvést véltek — a művészek haragját vonta magára.

A ki Hock ideális törekvéseit ismeri, leg-
feljebb jóakaratu tévedését hibáztatja.

Az egész műkedvelő közönség élénk érdeklődéssel kísérte a Nemzeti Szalon megnyitását s az egész sajtó ösztönösen új művészeti élet felvirágzását várta annak működésétől.

A „N. Sz.” több nemes célt tűzött maga elé. Először, hogy abban a K. T. részéről kimustrált műveket felülbírálhassa a közönség, továbbá, hogy kisebb szabású művek kiállításával olcsóbb bevásárlási forrást nyújtva, a művészetnek piacot teremtsen s legfőképpen, hogy vidéki tárlatok rendezése révén az egész magyar nemzettel megszerettesse a művészetet, felköltse a nemzetben a veszni induló idealizmust, magasztosabbá tegye a nemzet előtt a művészet elemét: az élet szeretetét!

A mi Hock agitációját illeti, tagadhatatlan, hogy a lánglelkű agitátor mély tudásával, őszinte meggyőződésével és fáradhatatlan buzgalommal igyekezett szolgálni nemzetünk művészetének, de törekvései, dacára legnemesebb intencióinak, talán épp az ellenkezőjét szülték annak, amit ő óhajtott.

A vidéki tárlatok rendezésével, a művészet decentralizációjával ugyan elévülhetetlen érde-

ha nem is feledjük el kedveseinket, de előbb enyhül a fájdalom mint azoknál, kik a természet rendje szerint mindenüket elvesztették; ily veszteségre való megnyugvást ne kívánjunk a gyászoló családtól, de igyekezzünk enyhítést és irt nyújtani a kétségbe esett szívek felé, hogy az idő folytán is szelidülhessen a fájdalom, melynek látása és tudata ép oly megrendítő ma, mint volt tegnap még csak maga az eset, mely azt előidézte,

Mert ha vannak is sebek, melyeket a gondviselés segítségével csak az idő képes, ha nem is teljesen behegeszteni, de gyógyítani, — könnyítheti mégis e nagy veszteség feletti fájdalmat úgy a családnál, mint azoknál, a kiket a veszteség szintén súlyosan ért, azon jól eső tudat is, hogy azok fájdalmába mások is osztoznak, — mert a ki az általános részvétet látta, mely halálának hírére és temetésénél nyilvánult, emelkedett lélekkel s szíve megkönnyebbülésével fogja érezni és érteni, hogy nem egy közönséges ember földi maradványai felett zárult be a sir! Aldott legyen emléke!

A társulat kegyeletének adóját leróta, a mennyiben az elnökség vezetése mellett a temetésen testületileg a választmányi tagok részt vettek és egy koszorút is helyeztünk a ravatalra. Méltóztassanak még indítványomat elfogadni, hogy nagy gyászunk és hálánk jeléül b. e. választmányi tagunk emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék és méltóztassanak meghatalmazni, hogy az özvegyhez egy részvétiratot intézhessek.

„A kivándorlás.“

Szacsur, febr. 23.

A „Magyar Nemzet“ f. hó 20-áról kelt vezércikke fenti cím alatt, az országos gazdasági egyesület kivándorlási osztályának első akciójáról említi, hogy a kivándorlás okainak felderítése céljából az összes lelkészeknek kérdőíveket küldött szét, hogy azokból a kivándorlás főokait és körülményeit megtudhassa.

Bár csekélységem ez ideig, ily kérdőív birtokában nincsen, de 23 évi tapasztalataim nyomán élnék figyelemmel kísérve a községemben folyó és ez ideig sajnosan nagy mértékben lefolyt kivándorlást, részemről tisztán nem a „nyomort“ látom főokának, hogy a föld népe, ily, soha nem tapasztalt mértékben itt hagyja atyái földjét és a bizonytalan jövőnek, legtöbbszörre nélkülözésnek, elzúllásnak és nyomornak teszi ki magát; hanem oly hiu remények táplálása ösztönzi a kivándorlásra, mely remények alig egy tizedrészben valósulnak meg.

Községünkben 1879. évben akadt 2 egyén a ki — felbátorodva a Sáros-vármegyéből kivándorolt egy pár földmivelő példáján — pénz szerzés végett Amerikába vándorolt ki; ezek egyike később egész családját kivitte, a másik azonban mult év közepe táján visszatért, teljesen elkorhelyedve, mert dacára 50 éves korának, a mértéktelen pálinkaivás aggá, félőrültté és így munkaképtelenné tette.

Teljesen igazat adok a „Magyar Nemzet“ azon véleményének, hogy „megdöbbentő csekélység — a pénzküldemény — azon emberanyaghoz, annak morális és materialis értékéhez képest, a melyet elvesztettünk.“

Hogy is állunk veszteség dolgában csak 1360 lelket számláló kis községünkben? Husz év óta 450 egyénnél több vándorolt

meket szerzett; de, hogy mint dilettáns, egy fékezhetetlen, forrongásban levő művészgárdát mintegy rendszabályozni akart: szakadást idézett elő, mely pártoskodással, ellenségeskedéssel fajulva jó időre megölte a nemzeti művészet fejlődésére nélkülözhetetlen egységességét.

Pártok alakultak, melyek nem annyira a művészet fejlesztésére törekvő versengésben, mint inkább a kölcsönös tevékenység megakadályozásában fejtették ki káros munkásságukat.

A „N. Sz.“ és a Képzőművészeti Társulat közti pártoskodás eredménye lett, hogy a művészek közt levő egyetértés megszűnt; féltékenykedés, gyűlölet váltotta fel a bizalmat és szeretetet, melynek derűs sugarainál virágozhatik csak a nemzeti művészet.

Az ideális lelkű Hock érezte, hogy művészetünk egén vészes felhők tornyosulnak s azért minden módot megkísérlett, hogy a nemzeti művészet érdekében, — melytől a haza virágzását várta — a pártoskodást megszüntesse.

Törekvései meghiúsultak, mert a vaskalaposok Hock minden akcióját ignorálták.

Hock nem hagyott fel kísérleteivel. Már régóta foglalkozott azzal az eszmével, hogy hazánkban a jelenkor nagy művészeinek műremekei mellett legjobb művészeink alkotását bemutassa, hogy ilyképp egyrészt nálunk a művészeti izlést intenzívebbé tegye, másrészt művészeink versenyképességét bebizonyítva, művészeinkben ön-

ki innen. Ifju, munkabíró férfiak, leányok, férjes asszonyok, utóbbiak férjeik kívánságára, legtöbbszörre gyermekeikkel együtt, pénzzé tevő előbb ingó és részben ingatlan vagyonukat.

A fiatalág kint családot alapít. Csak legújában 70 ifju embert számláltam meg, a kik ott nőülvén meg, bizony 3—4 percentje sem fog visszatérni ősei földjére. Egy legújabb népvándorlási processzus ez, mely, ha pár évtizedig még így tart, az öregebb honlakók kihaltával pusztán marad a „vérrel szerzett“ hon e tájéka.

Nyomor elvéte volt és lesz is mindig egyes családoknál. De általánosságban véve a mai állapotokat, itt — közép-Zemplénben, a varanai járásban — nyomorról szó sem lehet!

Soha annyi pénz meg nem fordult a köznép kezén, mint most. De, sajnos, a megszerzett pénzt megtakarítani, megtartani, megőrizni, avval takarékoskodni a köznép nem tud, mert a pénzbőséggyel együtt járnak a nagyobb igények. Drága ruházat, melyet értékén felül fizet („adjon csak kereskedő ur azokból a 10 frtos kendőkől! Azonnal lelkem adok, de azok 14 frtosak!“ — saját fülemmel hallottam) selyem szoknyák, bársony pruszlik, atlasz kendők, szalagok már megszokott ruházati cikkek; a lábbelit lakk csizmánál alább nem adja egy nő sem, mert hát nagy a remény, bizalom; küldenek Amerikából és így van miből fényesen ruházkodni, már pedig a mi gazdasági állapotaink ilyeneket nem engednek meg.

Hasonlóképp van a nép a konyhaberendezés és ételmi cikkek fogyasztásával. Csak örvendetes lenne e haladás mikor kávé, fűgét, bonbonokat, mustárt fogyaszthat a nép; a férfi népség sokszor kocsin vitteti magát a kocsmából haza vagy oda, mert hát ur — van miből, ha annak alapját állandó vagyon képezné. Míg a nép eddig tápláló rozskenyérral beérte, most a legfinomabb hengermalmi liszt járja, a melyet, természetesen, még a szegényebbje is boltokban zsákszámba vesz meg.

Ily gazdasági szisztéma mellett nem csoda, hogy ha az apa vagy férj, évenként családjának 3—400 ftot küld, mert többet nehéz munkájával alig keresket meg, azt tisztára itthon megeszi a család és a kenyérkereső apa pár év alatt elpusztul, vagy ha haza is jó munkaképtelenné válik.

Legénykorát nem várja be az ifju, 15—16 éves fiuk már becsületbeli dolognak tartják, hogy hát nekik is ki kell menniök Amerikába; így van azután, hogy míg régebben egy sorozó járásban 3—5 napig tartott a sorozás, most egy nap alatt elvégzett teendőit a sorozóbizottság, mert nincs kit előállítani!

Az Amerikába kikerült fiatalágról pedig sokszor szomorú és leverő hírek jönnek haza. Nem is csoda! Szabadjára bocsátva, minden szülői befolyástól menten, ottani keresetét elpredálja, ellumpolja, elkártyázza, alig 10%-ja küldi meg apjának vagy hozzátartozóinak az utiköltséget, mely ez idő szerint már 150—170 ft. körül figurál.

A legszigorubb ellenőrzés, dacára az utleveleknél is nagy visszaélést tapasztalunk. Egy utlevéllel sokszor 4—5 egyén is kicsuszik a határon.

Hát hol vannak az erkölcsi hátrányok? A férj kivándorol, hazajön 3—4 év mulva és ez idő alatt családjá nem egyszer idegen fiókkal szaporodik meg és ebből kész az életfogytig tartó elégedetlenség, vége a családi tűzhely békéjének is. A férj újból itt hagyja nejét, visszatér Amerikába, ott sokszor új családot alapít és

bizalmat keltve, őket energikusabb munkára serkentse.

Művészeink pusztán személyeskedésből a legnagyobb közönnyel viseltettek a kiállítás iránt, nem gondolva meg, hogy ily módon oly színben tűnnek fel a külföld előtt, mintha a nyílt versenytől félnének, nem gondolva meg azt, hogy személyeskedő haragjukban a nemzeti művészet géniusztól vonják meg tartózkodásukkal kötelezőszerű áldozataikat.

A „N. Sz.“ a kiállítás megnyitására a fr. művészek meghívását is tervezte s ez alkalomra ünnepséget óhajtott rendezni, melyen művészeink is részt vegyének; de művészeink e tervek is ellene szegültek és így mélyen sértették a külföld előtt eddig oly szép színben tündöklő magyar vendég szeretetet. A művészek e viselkedése kellemetlenül hatott az egész magyar közönségre, melynek visszhangjaként a saját sietett is rosszaságát kifejezni; legfájóbb a dologban az, hogy művészeink, elutasítva a felajánlott békéjebbet, ismét táplálékot adtak annak az egyenletlenkedésnek, a minek kárát a magyar nemzeti művészet, a magyar haza fogja leginkább érezni.

R. E.

soh'sem gondol itthon hagyott övéire. Példák vannak erre is. No már ily családnál csakugyan beszállásolja magát a nyomor.

A ki rendes körülmények között visszatér Amerikából, annak számtalan esetben vajmi kevés hasznát veszi ugy családjá, mint a társadalom. Itthon mindent kicsinyel és kevesel, rendes napi foglalatosságait elhanyagolja, sőt még másokat is lebeszél a munkáról, hogy „ingyen oly csekély bér mellett dolgozik. Ott naponként 5—8 ftot kerestem, itt ugyan 70 kr vagy 1 ftét nem fogok neki (a munkaadónak) ingyen dolgozni!“ és nem is dolgozik, legfeljebb ház körül való teendőit végzi. De mert megszokta künn a jobb étkezést, a haza hozott 100—200 ft. hamar eluszik és az illető elégedetlenkedik, míg újból kölcsönzött pénzzel, ha van még elég testi ereje, vissza nem vitorlázik Amerikába.

Az Amerikából visszatért munkás rendszeresen korhely. Soha a köznép oly nagy mértékben nem volt iszákos, mint a kivándorlás óta. Még a józanabb életű tót nép között is a legtöbb községben esténként, de különösen ünnepek- és vasárnapokon át zsufoltak a kocsmák. És ezzel szemben tehetetlen minden teendő. A 15—16 éves, iskolát, nem látogató gyerkőcök már helyettesítik a legénységet, esténként fejtelten és idétlen hangjukkal, a kocsmába menet és jövet felverik a község békéjét, verekedés, kisélesek, napirenden vannak, különösen a gyakori zenemulatságok alkalmával. Van pénz — hol itt a nyomor? — ilik mindenik fiatal gyerkőcnek vasárnaponként egy pár fél litert 1—2 korona értékig elfogyasztani, e mellett elmulatni. Nem is nő nagyra e nemzedék, kocscok maradnak pár év mulva.

És mit legelől kellett volna emliteni, hazafias népünk érzésének rovására mily tanokat hoznak haza az Amerikából hazatért atyafiak? Magyar nemzeti nyelvünkről fitymálva beszélnek! „Mi a magyar nyelv? Avval csak Bécsig mehetsz, azontul az semmit sem ér... Hanem a tót, cseh, német! Ezekkel az egész világot bejárhatod!“ Ezekhez hasonló és még gonoszabb irányú előadásokkal traktálják a kocsmában egybegyűlt testvéreket, vagy máshol, összejöveteleik alkalmával.

Uraim, t. olvasói e b. lapoknak! Hogy népünket a kivándorlástól visszatartsuk, a felvidéken a bérbeadó nagyobb birtokokat az állam vegye bérbe és adja ki a föld népének! Kiterjedt gyáriparkunk nincsen, így népünket földműveléssel foglalkoztassuk. Ha ennek szép gazdasága, marhaállománya lesz, meg fog az elégedni evvel, nem megy idegenbe és veszedelmes tanokkal nem fog visszatérni.

Probatum est!

Pár évvel ezelőtt egy ezer holdas birtokot vettem bérbe 200, négy falubeli családdal. Mig bérletünk tartott, egyetlen egy gazda, de zsel-lér sem vándorolt ki; de megszűnővén bérletünk, — tulmagas bér miatt — a nép is elszéledt!

Sok szó férne ehhez is, de erről, ha lehet, más alkalommal.*

Hazafiuí üdvözléssel:

Hegedüs Ágoston,
gk. esperes-lelkész.

Lelenházak.

Az új század folytatja a mult század második felében kitűzött feladatát. A haladás korszakát éljük és lépten-nyomon manifesztálódik az a céltudatos igyekezet, hogy a haladás nagy eszméinek megvalósulásán fáradoznunk kell. De fáradozunk is.

A lenházakról és gyermekmenedékhelyekről benyújtott legújabb törvényjavaslat humanisztikus intézmény, melynek jótékony hatása el nem maradhat; egy rég óhajtott, várva várt, civilizált államban nem hiányozható intézkedés ez, mely — az ethikai szemponttól eltekintve — nemzetgazdasági tekintetben nagy jelentőségű lehet; nem tagadhatjuk ugyan, hogy valamint e földkerekségén mindennek van fény- és árnyoldala, ugy enél az intézménynél sem hiányozhat, mivel nem hinném, hogy az általános morálra jótékony hatása lesz; de ez eltörpül a mellett a számtalan, elő sem sorolható erkölcsi hasznosság mellett, mely okvetetlen várható és a mit a más államokban már régen működő intézetek eredménye fényesen bebizonyított.

Hogy a törvényjavaslat gondoskodik arról, miszerint hazánk több pontján létesíttessenek ily intézetek, meglepéssel vehetjük. A decentralizáció elvét követte a minister. Nagyon helyesen, mert csak ily módon válhat hasznossá, csak ily módon felelhet meg feladatának.

Hogy mennyire igyekezett e törvényjavaslat a kitűzött célt elérni és feladatának megfelelni: mutatja az a kilátásba helyezett intézkedés, hogy a mennyiben a körülmények csak

* Kérjük!

Szerk.

Folytatás az I. mellékleten.

megengedhetik, oly helyen véli felállítani, a hol bábaképzőintézetek is léteznek. E bölcs intézkedés helyessége magyarázatra nem szorul; ezt mindenki átláthatja, mindenki megértheti. Ezzel azonban korántsem azt akartam állítani, hogy csakis ezeken a helyeken létesíttessenek; sőt azt hiszem, hogy nagy lélekszámmal bíró városokban szintén multhatatlanul szükségesek, de első sorban amazok jöhetnek tekintetbe.

Nagy lépést teszünk ezzel előre a közegészség terén is. De csak lépés ez, mely vizsgálásul nem szolgálhat a tekintetben, a mire már régóta áhítunk, t. i. a közegészségügy általános és gyökeres rendezésére.

Végzetlen nagy a csecsemők és gyermekek halandósága. Hiába ott törvény, vagy rendelet, hol a körorvos oly távol lakik, hogy zord időjárásban a legjobb akarat mellett sem érhető el és rossz utak mellett 6000—10,000 lélekre esik egy körorvos.

Csak az a remény táplál, hogy nem sokára ebben az ügyben is a haladás zászlaját kitűzik és Magyarországon is az emberek egészsége állapotáról épp oly lelkiismeretesen fognak gondoskodni, mint már gondoskodtak az állatokérol.

Nem tudom, miképp gondolkoznak e tárgyban ügyfeleim. Abrándoznak-e ők is jobb időkről, vagy megunva a sok várakozást, a skepszis karjaiba vetették magukat. En részemről jót remélek. De türelemmel kell várnunk. A jó soha sem jön későn!

(Ungvár)

Thomán Dávid dr.

„Harc a magyar petroleom körül.“

Homonna, febr. 22.

A múlt évben majdnem az összes helyi és napilapok meglehetősen részletességgel és alaposan írtak ily cím alatt *Harc a magyar petroleom körül* és erős bírálatot mondtak a homonnai járás területén *Izbugya-Radvány* határában kőolaj után kutató *Oszták Belga* petroleom kutató társaságának arról az eljárásról, hogy a mikor 283 méter mélységből *kitört* a kőolaj, kivágott a talajon át a telep mellett folydogáló patakba — úgy, hogy két község határában a legelőmarha nem akarta inni ennek a pataknak a vizét, mert felszínét elborította a kőolaj — hogy a mikor ez az idegen társulat Stryben, Gácsországban, székely igazgatósága a krasznibródi kőolaj-finomítótelep tulajdonosának már fel is ajánlotta megvételre és méter mázsánsáig megszabott vételárban az izzó-radványi nyers kőolajat. mert a kőolajat nagymennyiségben találták meg *Izbugya-Radványban* levő telepükön s oly kitűnő minőségben, hogy alig igényel tisztítást, finomítást: ez az idegen társulat még sem kezdett a nyers kőolaj kiszivattyuzásához, hanem az üzemvezetőnek elrendelte a mélyebbre hatoló cőbehelyezéseket és a tovább furást.

Ennek az eljárásnak, a járásbeli közönség vélekedése szerint, csak az lehetett a végcélja, hogy vagy ne legyen itt Magyarországon feltalálható a kőolaj, sőt hogy az eredménytelen furás után a vállalkozásoknak egyszersmindenkorra vége vetessék, minden vállalkozás innen beláthatatlan időköz eltereltesék; és hogy ők (az oszták belga csoport részvényesei minden körülmények közt lefurfassanak 500 méterre, mely esetben bezsebelhető legyen az ily mélységre lett eredménytelen furás után is a megígért 30,000. azaz *harmincezer* korona állami segedelem.

Ezt a gyanut fokozta az, hogy 442 méter mélységben újabb erős kőolaj-nyomok jelentek. *kiöregesekkel*, de a kiszivattyuzást még most is mellőzték, sőt annál serényebben folytatták a még mélyebbre hatoló furást.

Mivel pedig most már három havi szünetelés után a megkezdett fúrással lementek 500.33 méter mélységre, a furás megszüntetett s előállt az állami segedelem kifizetésének kötelezettsége, de egyszersmind bekövetkezett az is hogy ebben a mélységben a kőolajra következtethető nyomok eltűntek, a helyett azonban a 183 méter mélységből most is folyton szivárog a kőolaj épp úgy mint azelőtt és dacára annak, hogy a földréteg mélyen s erősen fagyott, folydogál a petroleom tovább is a telep mellett elvezető árokba.

A magyar kormány szakértője, a kiküldött bányamérnök, ezen a helyen a további furást nem engedti, azonban a „*sur yuk*“ csővéből szedeti ki az iszapos vizoszlopot, mely abban legalább is 460 méter magasan áll s megszüntetettvén a nagyvíznyomás ezzel, ha az 500 méter mélységből ezután sem kerül elő a nyerskőolaj: ebben az esetben 7. 6 és 5 hüvelykes csővekbe behelyeztetik likacsos 4 hüvelykes cső, előbbiek ki szedetnek vszivattyuzás mellett fokozatosan 442 és eredménytelenség esetén a 275—200 méterig s utóbbi helyen a legnagyobb erővel fog megindítani a szivattyuzás, mivel egészen valószínű, hogy innen már üzemképes mennyiségben fog kihozatni a nyers kőolaj.

Ha pedig ez az eljárás sem vezetne kellő eredményre, az állami segedelemben részesülő társaság kötelezettni fog, hogy a magyar geológus kijelölte nyergén és ponton kezdje meg az újabb furást, mivel az is gyanut keltő körülmény, hogy az eredeti helyen kijelölt nyeregtől és ponttól oldalt 200 méter távolságra indította meg a társulat a furást.

Miután a kőolaj fel- vagy fel nem találása nem csak erre a környékre de az egész országra rendkívül nagy fontossággal bír: ez magyarázza meg azt a rendkívül izgatott várakozást, melylyel kíséri a közönség a most folyó eljárást s annak eredményét.

Épp azért helyénvalónak tartottuk, hogy a magyar petroleom körül folyó harc-ról a vármegye közönségét hitelesen tájékoztassuk, — részünkről óhajta hogy a harc ránk nézve teljes győzelemmel végződjék!

rl.

Vármegyei ügyek.

Személyi hir. *Dókus Gyula* es. és kir. kamarás, vármegyei főjegyző, mint fősorozási polgári elnök, febr. 28-án elutazott K.-Helmeceze.

Az út- és pótadófelszóló küldöttség tegnap d. e. az alispán elnöke mellett ülésezett.

A t. vármegye közig. bizottsága legközelebb f. hó 11-én (tizenegyedikén) d. e. 9 órakor tartja rendes havi ülését.

Állami segedelem. A kereskedelemügyi miniszter, főispánunk közbenjárására, a sárospataki hitelszövetkezet részére, illetve részéről letesített népkönyvtári egyesület támogatására egyszer s mindenkorra szóló segedelemképp 500 (ötszáz) koronát adományozott és ezt az összeget az újhelyi m. kir. adóhivatalnál folyóvá tette.

Tiszteletbeli szolgabírák. Főispánunk ömeltósága ifj. *Durcsinszky Gyula* és *Hericz Márton* végzett jogászokat, kik a homonnai, illetve a szinnai járás főszolgabírái mellett vannak közigazgatási joggyakorlaton, febr. 26-án kelt elhatározásával tiszteletbeli szolgabírákká nevezte ki. Gratulálunk!

Elhunyt törvényhatósági tisztviselők jogosan felvett illetményei. Egyik vármegye törvényhatósági bizottságának határozatával szemben kimondotta nemrég a közigazgatási bíróság, hogy az előleges részletekben kiszolgáltatandó s a törvényhatósági tisztviselő által felvett fizetés és lakbérilletmény az illető tisztviselő hagyatékából, vagy pedig jogutódjától vissza nem követelhető, mert ezt semmiféle törvény el nem rendeli. Annál kevésbbé vonható be az elhalt tisztviselőnek a meg nem szolgált időre járó illetményrésze, valamint a személyes tartozását képző fizetés-előleg a fennálló rendeletek s jogszokás alapján az elhunyt nejét, gyermekeit vagy szüleit megillető temetési negyedből, mert ez a temetési negyed nem az elhunyt hátrahagyott vagyona, a melyből tartozása behajtható lenne, hanem a hátrahagyott jogosított családtagoknak a kötelel gyógyítási, ápolási és temetési költségek megtérítéséül kiszolgáltatandó.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi kir. miniszter *Gálszécs* község kérelmére megengedte, hogy ott a f. évi május 15 és 16-ra eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi május 8-án és 9-én tartassék meg.

A t. vármegye gazdálkodó választmánya holnap d. u. 3 órakor az alispán szobájában ülést tart.

Hírek a nagyvilágból.

Romániában *Sturbza* elnöksége mellett megalakult az új ministériom.

Dél-Áfrikából ismét kedvezőtlen hírek érkeznek a búrok felől. Két számbavehető seregüket, mely *Botha* és *De Wett* parancsnoksága alatt oly hősiességgel megvívott csatákban diadal diadal után aratott, az angolok, ha igaz, szétrobbantották. Híre jött annak is, hogy *Botha* és *Kitchener* között tanácskozás volt a búrok fegyverletételének feltételeiről. (Ha igaz? szerk.)

Kínában azokat a főurakat, kik a boxer-lázadás alkalmával arra tüzeltek a császári népet, hogy irtalmatlanul mészárolják le a keresztényeket, a császári kormány *Peking* főterén lenyaktatta.

Az osztrák képviselőházban a febr. 27-iki ülésen ismét összeverekedtek, vagy legalább is hajba kaptak a szónak legkézzelfoghatóbb értelmében a cseh és német képviselők.

Hírek az országból.

A t. Ház, megszavazván erre az esztendőre a vallás és közoktatásügy céljaira szolgáló összegeket, megkezdte az igazságügyi tárca költségelőirányzatának tárgyalását, sőt már be is fejezte.

Tóth Ede emlékezete. Február 26-án mult huszonöt esztendeje, hogy a nagy népszínműíró, *Tóth Ede*, meghalt. A Népszínház tagjai és az igazgató, koszorukat vittek „A falu rosza“, a „Kintornás család“ és a „Tolonc“ írójának a Kerepesi-temetőbe, hol a költőnek sir-emlékét megkoszorúzták.

A Vörösmarty-szobor-alapra begyűlt nemzeti adományok összege tegnap már megütötte a 130,000 koronát.

Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek Nagy-Enyeden felállítandó szoboralapja javára, országos gyűjtés útján az 1901. február hó 15-ig 28,333 kor. 87 fillér gyűlt össze. A hazafias, nemes célú adakozást ismételve is ajánljuk a „Zemplén“ t. olvasóközönségének nagybecsű pártfogásába

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a mult évben 37 millió 500 ezer korona üzleti felesleget szállított be az állampénztárba; a befektetett tőkének, 900 millió koronának, épp a 4%-jét.

Különfélék.

Királyi adományok. Öfelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, Sztankaninecz Endre csékei gk., Kristóf Endre rafajóci, Brinszky Antal rudlyói, Tutkovics Bertalan izb.-radványi gk. lelkészeknek 50—50 kor., Csurgovics György szalóki gk. lelk.-nek 40 kor., Boros István l. polyáni, Csanda János o.-kászmeri, Demjánicsik András esicsókai, Gregorovics Mihály izb.-radványi nyug. tanítóknak 30—30 kor. Leszko A. György o.-kruesói, Peczár Mihály upori gk., Tóth Sándor czéki gk. Petieskó Mihály lomnai, Muska Simon nyágoi, Kavály Tivadar falkusi gk., Zachariás Antal borsii gk., Kerlik Péter vidrányi tanítóknak 30—30 kor., végre Deszátnik György nechal-polyánkai kántor-tanítóknak szintén 30 kor. legkegyesebb adományt küldött.

Személyi hir. *Raisz Gedeon* dr. belügyminiszteri osztálytanácsos, mint a belügyi kormány meghatalmazottja, a közegészségügyi osztályból febr. hó 28-án és a következő napokon városunkban időzött a vármegyei közkórház építése ügyében tartott értekezlet alkalmából.

Kitüntetés. Öfelsége a király *Hunyor Sándor* egri kir. törvsz. elnöknek nyugalmaztatása alkalmából és az igazságszolgáltatás terén szerzett kiváló érdemeinek jutalmául a III. oszt. vaskoronarendet adományozta, a mihez a kitüntetettnek szívből gratulálunk!

Kinevezés. *Molnár Sándor* adótisztet, a szerencsi m. kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki a kir. pénzügyi m. kir. minister.

Adományok a Bethlen-szoborra. A sárospataki ref. főgimnázium növendékei a N.-Enyeden felállítandó Bethlen-szoborra a következő összeget adományozták: I. oszt. 13 kor. 70 fillér, II. oszt. 16 K. 50 f., III. A. oszt. 11 K. 50 f., B. oszt. 14 K. 70 f., IV. oszt. 31 K., V. oszt. 62 K., VI. oszt. 33 K., VII. oszt. 36 K., VIII. oszt. 29 K. 85 f., összesen: 248 K. 25 f. Ezt hozzáadva a dec. 8-án tartott *Bethlen-emlékünnepe* tiszta jövedelméhez 1625 K. 89 fillérhez, a sárospataki főiskola ifjúságának összes adománya a Bethlen-szoborra 1874 K. 14 fillér.

Halálozás. Özvegy görgői és toporezi Görgői Béláné szül. tapolylúcskai és kükemezei Bánó Margit a maga és fiai: Görgy Miklós m. kir. honvéd-huszárhadnagy és kiskorú Görgy István és a számos rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen, szeretett férje, a legjobb atya, testvér és rokon: görgői és toporezi *Görgy Béla* kir. közjegyző, volt országos képviselő, Budapesten folyó évi február hó 26-án, életének 50-ik, boldog házasságának 21-ik esztendejében, hosszas szenvedés után, agyszélülés következtében, jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemeit febr. hó 28-án áldották meg az ág. ev. egyház szertartása szerint a kerepesi ut melletti temető halottasházában és a kerepesi temetőbe helyezték örök nyugalomra. Elhunyt barátunk, ki súlyos idegbaja ellen Budapesten a Schwartzberg-féle intézetben hiába keresett gyógyulást, a régi nemes szepességi *Görgy-családnak* volt egyik számottevő tagja, a ki közjegyzősége előtt, mint Sárosvármegye girálti kerületének szabadalvi képviselője, hosszabb ideig tevékeny tagja volt a parlamentnek. Aldás, béke poraira!

Aranylakodalom. Agárdról írják lapunknak: Minden mozzanatában szép és lélek-

emelő családi ünnep volt a f. évi febr. hó 24-én Agárdon. Karácsonyfalusi Fűzi Károly nyug. vm. pénztári ellenőr, Bodrogközünknek hosszú időn át volt főszolgabírája, ünnepelte aranylakodalát feleségével szül. szelelfarnosi Bodó Jozsef urasszonnyal. Halomszámra érkeztek ez alkalommal a meleg szavu üdvözlők. Várme-gyénk társadalmának igen sok számottevő tagja üdvözölte a „rég jó időknek“ hatalmas oszlopát, a mi jó Károly-bácsinkat. Az agárdi intelligencia a nagyszámú előkelő rokonsággal együtt kedélyes ünnepi vacsorára gyűlt az aranylakodalmas házhoz, hol a késő éjjeli órákig maradtak együtt. Különösen szép és megható volt a két kis dédunoka felkőszöntője. De hallottunk talpraesett lelkes toasztokat is, melyek mind-egyikéből a régi jó időkre való édes-bus visszaemlékezés rezgett ki. — Szívvel kívánjuk, hogy majdan a „gyémánt lakodalom“-ról is be számolhassunk. Sok szerencsét és boldogságot az örökifju párnak!

— **Eljegyzés.** Tolcsvai Nagy Barna tolesvai birtokos, a várme-gyei közigazgatási bizottság tagja, mult hó 24-én jegyezte el Mauks Juliskát, Mauks Árpád alsó-hrabóci birtokos és neje Fekesházy Ilona bájos és művelt leányát. Szívvel gratulálunk!

— **Tanári szék betöltése.** A sárospataki főiskolai igazgató-tanácsa a Wargha Lajos elhunytai megürlt teológiai tanszékre, az akad-tanári kar előterjesztése alapján, Zoványi Jenő tiszaföldvári lelkész, a főiskola volt növendékét, ajánlotta az egyházkerületi közgyűlésnek megválasztásra.

— **Párbaj.** Adler Vilmos ujhelyi kir. köz-jegyző helyettes és Gergely budapesti bankhi-vatalnok a mult héten Ujhelyben kardpárbajt vívtak, melynél Adler fejére kapott könnyebb vágást. A párbaj családi okokból eredt.

— **Szinészet.** Ertesülésünk szerint a folyó hóban, a szini szezon végén, Halasy szinigazgató meghívására, Somló Sándor és Márkus Emilia, a budapesti nemzeti színház tagjai és Kury Klára a népszínház tagja fognak rövid egymásutánban nálunk vendégszerepelni.

— **Tűz a petroleomfőmítőben.** A mult hó 27-én, éjjel 3 óra tájban, az ujhelyi takarékpénztárnak a vasuti állomástól délre eső petroleomfőmítő gyárában tűz támadt. Megse-misült a leparoló épület a bent volt osztályozó kazánnal, csövekkel és nagymennyiségű petroleom, benzín és kénsav, a mit az oltáshoz is használtak. A tűz, rendőrhatalmági vizsgálat szerint, valószínű, hogy a leparoló csövekben fejlődött gázoknak ismeretlen módon való föllobbanásából eredhetett. Farkas, gyári alkalmazott, a ki akkor éjjeli szolgálatban volt s épp a leégett épület mellett haladt, a lobbanást s ezután a tűz támadását rögtön észrevette és jelezte is, mire a gyár kint levő munkásai, Gold műszaki vezető utmutatása mellett lokalizálták, szerencsésen beoltották és úgy, hogy néhány ezer korona kár árán az egész telep a megsemmisülés veszedelmétől megmenekült. A baleset miatt a gyár üzeme pár hétig szünetelni fog. Az elégett és megsemmisült anyagok biztosítva voltak.

— **A „Club“ kávéházat** Ujhelyben Bock Imre jó nevű szálló- és vendéglőtulajdonos vette át s azt tegnap a helybeli zenekar közreműködésével megnyitotta. A klub-kávéház emeleti helyiségeit, mint értesülünk, Bock szállóvá alakította át s körülbelül 18—20 vendégszobával látja el, kerthelyiségeit pedig renováltatja, hogy a közönségnek nyáron át kedvelt találkozóhelye legyen.

— **Tavaszi esküdtszéki ülészakunk,** örvendetes jeleként az erkölcsök javulásának, csak négy napot vett igénybe, mely idő alatt 3 bünper került tárgyalásra. Február 25-én, az esküdtszék megalakítása után, rablással vádolt Spán Tamás és Gáspár Péter ügye tárgyalatott. A kir. törvényszék, a kisorolt esküdtek, a köz-vádoló és a védők neveit lapunk előző számában már közöltük. A delikvensek egyikét, Spán Tamást, az esküdtek csak csekélyebb beszámítás alá eső kihágásban találták volna vétkesnek, ennek büntethetősége pedig már elévülven, Spán Tamást, reménységén felül, azonnal szabadon bocsátatott. Kenyeres pajtása Gáspár Péter azonban már nem részesülhetett e szerencsében; mert őt az esküdtek rablásban találták bünösnek, s a kimondott verdikt alapján a kir. törvényszék 3 és fél évi fegyházzal honorálta Gáspár Pétert. — Február 28-án: gyujtogatással vádolt Dvorcsik József nagy-toronyi lakosra került a sor, ki szintén oly szerencsés volt, hogy „nem bünösnek“ találtatott. — Február 27-én és 28-án 2 napig tartó tárgyalásban foglalkozott az esküdt-bírószék Lakatos József és társa erdőbényei suhancok bünügyével és február 28-án este 1/28 órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint Czákó István, mint nem bünös, szabadon bocsátatott, míg a fő vádolt Lakatos József 4 évi, s Czákó Mihály 3 évi fegyházra ítéltettek, de ezek érdekében védők semmiségi panaszt jelentvén be, továbbra is vizsgálati fogságban hagyattak. Három vád-ott, Csuri János, Demeter János és Demeter Mihály, jogérvényesen elítélvén büntetésük

kiállítását azonnal megkezdették. A két előbbi 2 évi és 6 havi, az utóbbit 2 évi börtönnel büntették. A védőknek egész kongresszusa volt jelen a két vádolt ügyének tárgyalásánál. u. m. Tátray Dezső dr., Kossuth János dr., I'sépy István, Somogyi Bertalan, Reichard Salamon dr. és Róth József dr. A legközelebbi esküdtszéki ülések május hóban lesznek.

— **Családias mulatság** Mult számunk-ról lekésve írta alkalmi tudósítónk, hogy az e-horvátii intelligencia szépen sikerült családias jellegű összejövetelt tartott febr. hó 18-án Komácssy Antal körjegyző vendégszerető házában. Az összejövetelt nagyban emelte a környékről szép számban megjelent uri közönség. Akadt cigány is és egész éjjel szakadatlan jó kedvvel roptak a táncot a mikor dusan megrakott asztalokhoz települtünk. Dícséretére legyen mondván a hölgyeknek, hogy lukulusi lakomát rendeztek. Akadt néhány dikció is. Komácssy jegyző a vendégeért, köztük a „pataki diákok“-ért üritett poharat, Gaál Endre tanító pedig a szép hölgyekért. Büfé után ismét megszólalt a zene s reggelig tartott táncra perdültünk.

— **Jégtörő Mátyás.** Mátyás-napja az idén, febr. 24-én, szomorú volt igen. Bágyadt, színtelen, nem ragyogott. Szomorkodott a névnapjaikat Gergely-naptár szerint ünneplő összes Mátyások helyett, mivel hogy nekik most a század kezdetén hét álló esztendeig nem lesz alkalmuk ugrani. „Mátyás jeget tör, ha talál, — s ha nem talál, csinál!“ mondja a példaszó. Az idén talált ugyan jeget kvantum-szátisz, de törni biz' nem tört, sőt talán erősebbé tette Bodrogon, Tiszán áll a jégvid várme-gyénk területén keresztül-kasul, áll úgy, hogy január derekán sem állott különbül. Szóval: Mátyás elbujhatik szegyenében akár hét esztendőre, mert az idén ugyancsak befucsolt.

— **Amerikai gyilkos.** Furesa tárgyalás-nak volt színhelye a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék. Adám Pál szelepkai lakos, Amerikában, Bridgepontban, késsel agyonszúrta nagybátyját, Adám Andrást, ki 12 napi betegség után sebébe bele is halt. A gyilkos Amerikából haza szökött és alig hogy visszaérkezett Zemplénbe a csendőrség nyomban elfogta és halált okozó súlyos testi sértés vétségéért vád alá helyezte. A gyilkos 10 hónapig ült vizsgálati fogságban, mivel az ujhelyi kir. törvényszéknek előbb be kellett szereznie az amerikai ide vonatkozó törvényeket, mert ha az amerikai törvény enyhítő büntetést szab esetre, akkor, a magyar büntetőtörvénykönyv értelmében, az amerikai büntetőtörvénykönyv szerint kell itélkezni ez esetben. E napokban történt a végtárgyalás, mely alkalommal két amerikai tanút is kihallgattak. A vádhatóságot a kir. ügyész, a védői szék Székely Albert dr. foglalta el, ki az amerikai vizsgálati iratok és boncjegyzőkönyvből kimutatta, hogy Adám András halálát az amerikai orvos piszkos kezelése folytán beállott vérmérgezés okozta, mire a törvényszék vádoltat *su-lyos testi sértésben* mondotta ki bünösnek és Adám Pált másfél évi fegyházra ítélte, melybe a 10 hónapi vizsgálati fogság is beszámított.

— **Hangverseny Homonnán.*** Az idei meglehetősen csendes homonnai farsangnak — írja levelezőnk — kellemes és minden tekintetben kitünően sikerült csattanója volt a polg. és felső-kereskedelmi iskola „Onképző“, Dalos és Zeneköré“-nek táncal egybekötött hangver-senye. A farsang életelenségét is mintha elfeledtette volna, mert — minden jó, ha a vége jó! — A régi szokás esaknem törvénynyé tette, hogy évenként egy-egy hangversenyt kell rendezni az iskolának. Egészen helyesen. Közön-ség, tanárok, szülék és gyermekek találkoznak így élvezetben és társadalmi szelid örömeiben. Denikve, nagyon helyes, hogy a régi szokás törvénynyé vált, főképp, mikor az ifjuság oly szellemi élvezetben is képes részesíteni a nagy közönséget, mint a minőben részesítette a leg-utóbbi alkalommal. — Hét pontból állt a mű-sor. Mindenikben éreztük a nemes ambiciót: mentől szebbet, mentől művészebbet adni a há-lás közönségnek. A műsorban 2-ik pontnak felvett „Melodráma“ (Petőfi a Hortobágyon) elő-adása teendő elsőnek, melynek ugy zenei, mint szavallati része meghaladta az ifjusági hangver-senyek színvonalát. De hisz' ez nem is csoda! Hiszen a zenei részt művészi nivón álló oly mű-kedvelők adták elő, mint Jakubovits Elza k. a. (zongorán) Marossy Béla (hegedűn) Ugray Lajos tanárok (cimbalmon.) A szavallati részben pedig az iskolának minden tekintetben kiváló növendéke tüntette ki magát. S méltán sorakoz-ik e pont mellé a műsör 5-ik pontja, melyben Bethoven A. dur szonátáját Jakubovits Elza k. a. és Szamosi József tanár (hegedűn) adták elő ügyes technikával és animóval. — De külön-nösen a „Daloskör“ is nagy élvezetet nyújtott a közönségnek a „Béka-hangverseny“ c. darab-bal. De volt is ám nagy publikum. A „Stefánia-szálló“ nagy terme zsufolóságig tele volt. Üdvö-zöljük a derék tanárok élén Kovács József

igazgatót és Ugray Lajos tanárt, kik évek óta sem időt, sem fáradságot nem kímélve dolgoz-nak ez ifjusági mulatságok sikere érdekében!

— **Jegyesek.** Kardos Mátely Maresa s benyói és urbanói Benyovszky Barna jegyesek.

— **Rendőri hírek.** Csavargó tolvaj. Pol-yák Magyar András, 18 éves, ujhelyi származásu siheder, 13 éves kora óta csatangol, koldul és lopkod össze-vissza a vidéken s ilyenkor rendszerint a pataki főiskola szegény tanulója-nak adja ki magát, a ki szegény anyját is tartja. Ilyen cselekedetekért számtalanszor volt már büntetve és toloncolva. Legutóbb a mult héten Ungvárról supolták haza, hanem csak egy na-pig élvezte a szabadságot, mert a csendőrség elkísérte Borsod-várme-gyébe, hol régibb lopás miatt keresik. — **Hitelesítetlen mértékek elkob-bozása.** A rendőrség a mult héten a piacon vagy negyven darab bádgedényt elkobozott, mivel hitelesítve nem voltak, ráadásul az illetőket még is büntették. Debuisset pridem!

— **Uj tanító.** A varannai állami iskola február hó folyamán új tanítónót kapott Bogovics Anna, volt gereselyi tanítónő személyében.

— **Zongorát vagy hegedűt tanulni akarók figyelmébe.** Mihályfi József, sátoralja-ujhelyi állami isk. tanító, ki zenei képességének, tudásának, az állami iskolának ez évi febr. hó 17-én tartott hangversenye alkalmával is oly szép tanuljelt adta, *mérsékelt díjért szivesen vállalkozik zongora- és hegedűtanításra.* Elő-jegyzések az állami iskola igazgatójánál eszközöl-hetők. Ajánljuk a szép készültsgü zenetanítót az érdeklettek szives figyelmébe.

— **Csodaszámba megy** azon rendkívül jó hatás, melyet a csúz és köszvényes bántal-makban szenvedők érnek el a híros Zoltán féla kenőes használatával. Oly betegek, kik már 15—20 év óta szenvednek és fürdőket s különféle szereket eredménytelenül használtak, e szer né-hányszori használata által meggyógyultak. Üveg je 2 kor. Zoltán B. gyógyszerárban Bpest, V. Sétátér-utca. (Btt.)

— **Vesztett kutyák.** Környékünkön — írja varannai levelezőnk — nem egy veszett kutya nagy szerencsétlenséget okozott. Megmart több embert, kik már fent is vannak a Hőgyes-inté-zetében. Varannán 40 napi kutyazárlatot rendelt el a hatóság.

— **A rák gyógyítható.** Randeni, olasz orvos-professzor, olyan orvosságot talált föl, mely — ha sikeresen beválik — valóságos megvál-tása lesz a szenvedő emberiségnek. Ő ugyanis sikeres kísérleteket tett a rák gyógyítására egy orvossággal, melyet „mirmol“-nak nevez. A mir-mol-folyadék a rákképződéseket leszáritja, las-sanként eltünteti és így feleslegessé teszi a fáj-dalmas és többnyire kétes sikerü operációt.

Színház.

Sátoralja-Ujhely, március 2.

Elérkeztünk az első három hónapos évad utolsó hónapjába.

Az előző hét lezajlása és a következő hét programja már feltünően mutatja a gyors és tartalmasabb munkát. Két újdonság egy héten: a „Kis szökevény“ és „Utazás a válás körül.“ Az elsőnek fényes sikere nagyrésztben a szubret-énekésnövé, ám a vigjátéki újdonság balsikerét nemcsak éppen a gyengébb előadásban kell keresnünk; a félház inkább azt igazolja, hogy a drámák és vigjátékok ma már vidéken megkö-zelítően sem tudnak az operetek népszerűségé-vel versenyezni. Szomorú jelenség, de így van.

Nem akarunk most e jelenség mélyebb okaiban elkalandozni, csak éppen koncedálnunk kell azt, hogy egy társulat szervezkedésével az igazgató kénytelen a főszult az operet-ensemb-le-ra helyezni. Ugy értjük, hogy ottan a messzebb menő áldozattól sem szabad visszariadni.

Most arról lévén szó, hogy az *Eszakke-leti szini szövetkezet* eszméje hetek mulva véggépp teljedésbe megy, hogy Sátoralja-Ujhely és Eperjes együttesen képezik majd a téli idényt: jó eleve figyelmeztetjük az igazga-tóságot, kezdjen hozzá a téli ensemble szervez-kedéséhez, a hogyan már azt minden szinigaz-gató megteszi, nehogy jövőre is a gyors szer-vezkedés révén oly hibák forduljanak elő, a mi-nőket elnéztünk.

Tudjuk, hogy az igazgatóság két tagja el-választhatatlan kötelekkel van egymáshoz láncolva. És a mint bizalmunk volt irántuk első perctől fogva: úgy szeretnők, hogy ez a bizalom a jövő évadban igen erősen megnövekednék. Azért is a szervezkedésre csak olyan gyöngé mementót kellett megkísértenünk.

Abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy az igazgatóság egyik tagja részben a mi körünkben fog ujságírói tevékenységet folytatni; és ezért pontosan értesül közönségünk minden olyan momentumról, a mely kulturánk istápo-lása, szervezkedő új társaság megerősítése, fej-lesztése és a jövő szezon programja kerül ter-vezetbe jön.

Megemlékeztünk pedig mindezekről annál **Folytatás a II. mellékleten,**

* Ma egy hetes számunkról lekésött. Szerk.

emelő családi ünnep volt a f. évi febr. hó 24-én Agárdon. Karácsonyfalusi Fúzi Károly nyug. vm. pénztári ellenőr, Bodrogközünknek hosszú időn át volt főszolgabírája, ünneplte aranylakodalát feleségével szül. szelefarmonsi Bodó Jozsef urasszonnyal. Halomszámra érkeztek ez alkalommal a meleg szavu üdvözlők. Vármegyénk társadalmának igen sok számottevő tagja üdvözölte a „régí jó időknek“ hatalmas oszlopát, a mi jó Károly-bácsinkat. Az agárdi intelligencia a nagyszámu előkelő rokonsággal együtt kedélyes ünnepi vacsorára gyűlt az aranylakodalmas házhoz, hol a késő éjjeli órákig maradtak együtt. Különösen szép és megható volt a két kis dédunoka felköszöntője. De hallottunk talpraesett lelkes toasztokat is, melyek mind-egyikéből a régi jó időkre való édes-bus visszaemlékezés rezgett ki. — Szívvel kívánjuk, hogy majdan a „gyémánt lakodalom“-ról is beszámolhassunk. Sok szerencsét és boldogságot az örökifju párnak!

— **Eljegyzés.** Tolcsvai Nagy Barna tocsvai birtokos, a vármegyei közigazgatási bizottság tagja, mult hó 24-én jegyezte el Mauks Juliskát, Mauks Arpád alsó-hrabóci birtokos és neje Fekesházy Ilona bájos és művelt leányát. Szívvel gratulálunk!

— **Tanári szék betöltése.** A sárospataki főiskolai igazgató-tanácsa a Wargha Lajos elhunytával megürült teológiai tanszékre, az akad. tanári kar előterjesztése alapján, Zoványi Jenő tiszaiföldvári lelkész, a főiskola volt növendékét, ajánlotta az egyházkerületi közgyűlésnek megválasztásra.

— **Párbaj.** Adler Vilmos ujhelyi kir. jegyző helyettes és Gergely budapesti bankhivatalnok a mult héten Ujhelyben kardpárbajt vívtak, melynél Adler fejére kapott könnyebb vágást. A párbaj családi okokból eredt.

— **Színészet.** Ertesülésünk szerint a folyó hóban, a szini szezon végén, Halasy színigazgató meghívására, Somló Sándor és Márkus Emilia, a budapesti nemzeti színház tagjai és Kury Klára a népszínház tagja fognak rövid egymásutánban nálunk vendégszerepelni.

— **Tűz a petroleomfinomítóban.** A mult hó 27-én, éjjel 3 óra tájban, az ujhelyi takarékpénztárnak a vasuti állomástól délre eső petroleomfinomító gyárában tűz támadt. Megsemmisült a leparoló épület a bent volt osztályozó kazánnal, csövekkel és nagymennyiségű petroleom, benzín és kénsav, a mit az oltáshoz is használtak. A tűz, rendőrhatalom vizsgálata szerint, valószínű, hogy a leparoló csövekben fejlődött gázoknak ismeretlen módon való föllobbanásából eredhetett. Farkas, gyári alkalmazott, a ki akkor éjjeli szolgálatban volt s épp a leégett épület mellett haladt, a lobbanást s ezután a tűz támadását rögtön észrevette és jelezte is, mire a gyár kint levő munkásai, Gold műszaki vezető utmutatása mellett lokalizálták, szerencsésen beoltották és úgy, hogy néhány ezer korona kár árán az egész telep a megsemmisülés veszedelmétől megmenekült. A baleset miatt a gyár üzeme pár hétig szünetelni fog. Az elégett és megsemmisült anyagok biztosítva voltak.

— **A „Club“ kávéházat** Ujhelyben Bock Imre jó nevű szálló- és vendéglőtulajdonos vette át s azt tegnap a helybeli zenekar közreműködésével megnyitotta. A klub-kávéház emeleti helyiségeit, mint értesülünk, Bock szállóvá alakította át s körülbelül 18—20 vendégszobával látja el, kerthelyiségeit pedig renováltatja, hogy a közönségnek nyáron át kedvelt találkozóhelye legyen.

— **Tavaszi esküdtzéki ülészakunk,** örvendetes jeleként az erkölcsök javulásának, csak négy napot vett igénybe, mely idő alatt 3 bünper került tárgyalásra. Február 25-én, az esküdtzék megalakítása után, rablással vádolt Spán Tamás és Gáspár Péter ügye tárgyalott. A kir. törvényszék, a kisorolt esküdték, a közvádó és a védők neveit lapunk előző számában már közöltük. A delikvensnek egyikét, Spán Tamást, az esküdték csak csekélyebb beszámítás alá eső kihágásban találták volna vétkesnek, ennek büntethetősége pedig már elévültén, Spán Tamást, reménységén felül, azonnal szabadon bocsátott. Kenyeres pajtása Gáspár Péter azonban már nem részesülhetett e szerencsében; mert őt az esküdték rablásban találták bűnösnek, s a kimondott verdikt alapján a kir. törvényszék 3 és fél évi fegyházzal honorálta Gáspár Pétert.

— **Február 28-án:** gyújtogatással vádolt Dvorcsik József nagy-toronyi lakosra került a sor, ki szintén oly szerencsés volt, hogy „nem bűnösnek“ találtattott. — **Február 27-én és 28-án** 2 napig tartó tárgyalásban foglalkozott az esküdtbíróóság Lakatos József és társa erdőbényei suhancok bűnügyével és február 28-án este 1/28 órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint Czákó István, mint nem bűnös, szabadon bocsátott, míg a fő vádlott Lakatos József 4 évi, s Czákó Mihály 3 évi fegyházra ítéltettek, de ezek érdekében védők semmiségi panaszt jelentvén be, továbbra is vizsgálati fogságban hagyattak. Három vádott, Csuri János, Demeter János és Demeter Mihály, jogérvényesen elítélvén büntetésük

kiállítását azonnal megkezdették. A két előbbi 2 évi és 6 havi, az utóbbit 2 évi börtönnel büntették. A védőknek egész kongresszusa volt jelen a két vádlott ügyének tárgyalásánál. u. m. Tátray Dezső dr., Kossuth János dr., Isepy István, Somogyi Bertalan, Reichard Salamon dr. és Róth József dr. A legközelebbi esküdtzéki ülések május hóban lesznek.

— **Családias mulatság** Mult számunkról lekésve írta alkalmi tudósítónk, hogy az e-horvátii intelligencia szépen sikerült családias jellegű összejövetelt tartott febr. hó 18-ikán Komácssy Antal körjegyző vendégszerető házában. Az összejövetelt nagyban emelte a környékről szép számban megjelent uri közönség. Akadt cigány is és egész éjjelig szakadatlan jó kedvvel roptuk a táncot a mikor dusan megrakott asztalokhoz települtünk. Dícséretére legyen mondván a hölgyeknek, hogy lukuszi lakomát rendeztek. Akadt néhány dikió is. Komácssy jegyző a vendégekért, köztük a „pataki diákok“-ért ürített poharat, Gaál Endre tanító pedig a szép hölgyekért. Büfé után ismét megszólalt a zene s reggelig tartott táncra perdültünk.

— **Jégtörő Mátyás.** Mátyás-napja az idén, febr. 24-én, szomorú volt igen. Bágyadt, színtelen, nem ragyogott. Szomorkodott a névnapjaikat Gergely-naptár szerint ünneplő összes Mátyások helyett, mivel hogy nekik most a század kezdetén hét álló esztendeig nem lesz alkalmuk ugrani. „Mátyás jeget tör, ha talál, — s ha nem talál, csinál!“ mondja a példaszó. Az idén talált ugyan jeget kvantum-szátisz, de törni biz' nem tört, sőt talán erősebbé tette Bodrogon, Tiszán áll a jégvid vármegyénk területén keresztül-kasul, áll úgy, hogy január derekán sem állott különbül. Szóval: Mátyás elbujhatik szegyenében akár hét esztendőre, mert az idén ugyancsak befucsesolt.

— **Amerikai gyilkos.** Furesa tárgyalásnak volt színhelye a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék. Adám Pál szelepkai lakos, Amerikában, Bridgepontban, késsel agyonszúrta nagybátyját, Adám Andrást, ki 12 napi betegség után sebébe bele is halt. A gyilkos Amerikából haza szökött és alig hogy visszaérkezett Zemplénbe a csendőrség nyomban elfogta és halált okozó súlyos testi sértés vétségéért vád alá helyezte. A gyilkos 10 hónapig ült vizsgálati fogságban, mivel az ujhelyi kir. törvényszéknek előbb be kellett szereznie az amerikai ide vonatkozó törvényeket, mert ha az amerikai törvény enyhítő büntetést szab esetre, akkor, a magyar büntetőtörvénykönyv értelmében, az amerikai büntetőtörvénykönyv szerint kell itélkezni ez esetben. E napokban történt a végtárgyalás, mely alkalmal két amerikai tanult is kihallgattak. A vádhatóságot a kir. ügyész, a védői székét Székely Albert dr. foglalta el, ki az amerikai vizsgálati iratok és boneyegyzőkönyvből kimutatta, hogy Adám András halálát az amerikai orvos piszkos kezelése folytán beállott vérmérgezés okozta, mire a törvényszék vádlottat *su-lyos testi sértésben* mondotta ki bűnösnek és Adám Pált másfél évi fegyházra ítélte, melybe a 10 hónapi vizsgálati fogság is beszámított.

— **Hangverseny Homonnán.*** Az idei meglehetősen csendes homonnai farsangnak — írja levelezőnk — kellemes és minden tekintetben kitűnően sikerült esztanója volt a polg. és felső-kereskedelmi iskola „Önképző“, Dalos és Zeneköré-nek táncal egybekötött hangversenye. A farsang élettelenységét is mintha elefedtette volna, mert — minden jó, ha a vége jó! — A régi szokás esaknem törvénynyé tette, hogy évenként egy-egy hangversenyt kell rendezni az iskolának. Egészen helyesen. Közönség, tanárok, szülék és gyermekek találkoznak így élvezetben és társadalmi szelid örömeiben. Denikve, nagyon helyes, hogy a régi szokás törvénynyé vált, főképp, mikor az ifjuság oly szellemi élvezetben is képes részesíteni a nagy közönséget, mint a minőben részesítette a legutóbbi alkalommal. — Hét pontból állt a műsor. Mindenikben éreztük a nemes ambiciót: mentől szebbet, mentől művészebbet adni a hálas közönségnek. A műsorban 2-ik pontnak felvett „Melodráma“ (Petőfi a Hortobágyon) előadása teendő elsőnek, melynek ugy zenei, mint szavaiat része meghaladta az ifjusági hangversenyek színvonalát. De hisz' ez nem is csoda! Hiszen a zenei részt művészi nivón álló oly műkedvelők adták elő, mint *Jakubovits* Elza k. a. (zongorán) *Marossy* Béla (hegedűn) *Ugray* Lajos tanárok (cimbalm). A szavaiat részben pedig az iskolának minden tekintetben kiváló növendéke tüntette ki magát. S méltán sorakozik e pont mellé a műsor 5-ik pontja, melyben Bethoven A. dur szonátáját *Jakubovits* Elza k. a. és *Szamosi* József tanár (hegedűn) adták elő ügyes technikával és animóval. — De különösen a „Daloskör“ is nagy élvezetet nyújtott a közönségnek a „Béka-hangverseny“ c. darab-bal. De volt is ám nagy publikum. A „Stefániaszálló“ nagy terme zsufolóság tele volt. Üdvözöljük a derék tanárok élén *Kovács* József

igazgatót és *Ugray* Lajos tanárt, kik évek óta sem időt, sem fáradságot nem kímélve dolgoznak ez ifjusági mulatságok sikere érdekében!

— **Jegyesek.** Kardos *Métely* Marcsa s benyói és urbanói *Benyovszky* Barna jegyesek.

— **Rendőri hírek.** *Csavargó* tolvaj. Pollyák Magyar András, 18 éves, ujhelyi származásu siheder, 13 éves kora óta csatangol, koldul és lopkod össze-vissza a vidéken s ilyenkor rendszerint a pataki főiskola szegény tanulóinak adja ki magát, a ki szegény anyját is tartja. Ilyen eselekedetekért számtalanszor volt már büntetve és toloncolva. Legutóbb a mult héten Ungvárról supolták haza, hanem csak egy napig élvezte a szabadságot, mert a csendőrség elkísérte Borsod-vármegyébe, hol régibb lopás miatt keresik. — **Hitelesítettlen mértékek elkobozása.** A rendőrség a mult héten a piacon vagy negyven darab bádogedényt elkobozott, mivel hitelesítve nem voltak, ráadásul az illetőket még is büntették. *Debuisset* pridem!

— **Uj tanító.** A varannai állami iskola február hó folyamán új tanítónőt kapott *Bogovics* Anna, volt gereselyi tanítónő személyében.

— **Zongorát vagy hegedűt tanulni akarók figyelmébe.** *Mihályfi* József, sátoralja-ujhelyi állami isk. tanító, ki zenei képességének, tudásának, az állami iskolának ez évi febr. hó 17-én tartott hangversenye alkalmával is oly szép tanujelét adta, *mérsékelt díjért szivesen vállalkozik zongora- és hegedűtanításra.* Előjegyzések az állami iskola igazgatójánál eszközölhetők. Ajánljuk a szép készültsgü zenetanítót az érdeklettek szives figyelmébe.

— **Csodaszamba megy** azon rendkívül jó hatás, melyet a csúz és köszvényes bántalmakban szenvedők érnek el a híres Zoltán féle kenőes használatával. Oly betegek, kik már 15—20 év óta szenvednek és furdókat s különféle szereket eredménytelenül használtak, e szer néhányszori használata által meggyógyultak. Üveg je 2 kor. *Zoltán* B. gyógyszerárában Bpest, V. Sétátér-utca. (Btt.)

— **Vesztett kutyák.** Környékünkön — írja varannai levelezőnk — nem egy veszett kutya nagy szerencsétlenséget okozott. Megmart több embert, kik már fent is vannak a Hőgyes-intézetében. Varannón 40 napi kutyazárlatot rendelt el a hatóság.

— **A rák gyógyítható.** *Randeni*, olasz orvos-professzor, olyan orvosságot talált föl, mely — ha sikeresen beválik — valószággal megváltása lesz a szenvedő emberiségnek. O ugyanis sikeres kísérleteket tett a rák gyógyítására egy orvossággal, melyet „mirmol“-nak nevez. A mirmol-folyadék a rákképződéseket leszártja, lassanként eltünteti és így feleslegessé teszi a fájdalmas és többnyire kétes sikerü operációt.

Színház.

Sátoralja-Ujhely, március 2.

Elérkeztünk az első három hónapos évad utolsó hónapjába.

Az előző hét lezajlása és a következő hét programja már feltűnően mutatja a gyors és tartalmasabb munkát. Két ujdonság egy héten: a „Kis szökevény“ és „Utazás a válás körül.“ Az elsőnek fényes sikere nagyrésztben a szubret-énekesnőé, ám a vigjátéki ujdonság balsikerét nemcsak éppen a gyengébb előadásban kell keresnünk; a félház inkább azt igazolja, hogy a drámák és vigjátékok ma már vidéken megközelítően sem tudnak az operetek népszerűségével versenyezni. Szomorú jelenség, de így van.

Nem akarunk most e jelenség mélyebb okaiban elkalandozni, csak éppen koncedálnunk kell azt, hogy egy társulat szervezkedésével az igazgató kénytelen a főszűlyt az operet-ensemble-ra helyezni. Ugy értjük, hogy ottan a messzebb menő áldozattól sem szabad visszariadni.

Most arról lévén szó, hogy az *Eszakkeleti szini szövetkezet* eszméje hetek mulva véggépp teljesedésbe megy, hogy *Sátoralja-Ujhely* és *Eperjes* együttesen képezik majd a téli idényt: jó eleve figyelmeztetjük az igazgatót, kezdjen hozzá a téli ensemble szervezkedéséhez, a hogyan már azt minden színigazgató megteszi, nehogy jövőre is a gyors szervezkedés révén oly hibák forduljanak elő, a minőket elnéztünk.

Tudjuk, hogy az igazgatóság két tagja elválaszthatatlan kötelekkel van egymáshoz láncolva. És a mint bizalmunk volt irántuk első perctől fogva: ugy szeretnők, hogy ez a bizalom a jövő évadban igen erősen megnövekednék. Azért is a szervezkedésre csak olyan gyöngemementőt kellett megkísértenünk.

Abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy az igazgatóság egyik tagja részben a mi körünkben fog ujságírói tevékenységét folytatni; és ezért pontosan értesül közönségünk minden olyan momentumról, a mely kulturánk istápolása, szervezkedő új társaság megerősítése, fejlesztése és a jövő szezon programja kerül tervezetbe jön.

Megemlékeztünk pedig mindezekről annál

Folytatás a II. mellékleten.

* Ma egy hetes számunkról lekésott.

Szerk.

is inkább már most, mert a jövőre való kecsesgáttal az érdeklődést még erősebben fel akarjuk kelteni az idény még hátralevő részének erős támogatására.

A jövő hét műsorában szép reprizt és szenzációs újdonságot találunk. Két jutalomjáték is lesz: *Kedden* Gabányi-fivéréké, *csütörtökön* a Latabárnéé. A „New-York szépe“-re, mint értesülünk, igen érdekes és különösen újszerű meglepetés fogja érni a közönséget. A rendezés mintaszarú gonddal vezeti a próbákat.

Tudósításunk a következő:

Szombaton és vasárnap, február 23. és 24-én, két estén egymásután zajos volt a színházi est. „A kis szökevény“ a népszerű angol operettek egyik igazán értékes terméke, mindenképp, úgy zenéjével, mint librettójával, teljes és maradandó sikert aratott. A lány és kedves angol zene értékes csillogása, az angol librettisták valami sajátos bohém szelleme, oly kellemes hangulatot keltett, hogy az előadás némi hiányai sem rontották a premier nagy sikerét. Különösen pedig két főszereplő *Szelestey Elza* (a kis szökevény) és *Gulyás Menyhért* (Flipper), vezették a sikert fokozatosan, nagy igyekezettel. *Szelestey* ez estén érte el nálunk a legőszintebb sikert. Játékában az egyéni báj és a szinpad rutin oly szép összhanggal olvadt egygyé, hogy előadása nemcsak felületes, hanem igaz, értékes és mély hatást keltő volt. Összes énekszámait, játékának természetes szépségében, biztos tudással, megnyerő és lebilincselő kedvességgel énekelte. Minden dalát többször ujjarták. Legelementárisabb lelkesedéssel akkor tört ki a tetszésnyilvánítás, a mikor táncának grációjával, *Gulyás* és bátran kezitette elő a hatást. — *Biztos* valóban meglepő zsenialitással és eredeti felfogással — eltérően a népszínházi *Kovács*tól, ki hülyének tartja *Flippert* — szellemesen játszott. Egynehány szinpad ötlete frappáns volt. — *Nagy Margit* énekelte a *Coodleék* szobalányát; ezekben a szerepekben, a hol kicsike, gyenge hanggal is eredményt lehet elérni — igazán bevált a kisasszony. — *Radnay Zsuzska* aznap vállalta el *Carmentit* szerepét, természetesen énekek nélkül. Elnéztük neki, mert szép volt és kedvesen vad, mint ha valahonnan a szicíliai partokról szabadult volna ide. — *Rédey* igen gyenge. — *Jók: Halasy, Latabárné, Gabányi L., Jakab*

Hétfőn, február 25-én, a „Szabinnók elrablás“-át ismételték meg üres ház előtt.

Kedden, febr. 26-án, Feydeau merész vigjátéka „Utazás a válás körül“ ment. Újdonság és csak félháza tudott vonzani! Az előadás sikerén sokat igyekeztek *Gulyás* (Verdisson) *Gabányi L.* (Clerombois báró). *Gyurman* egész szinpadai egyéniségével és éppenséggel nem modern stílus öltözködéssel nem ebbe a francia levegőben csinálhatja azokat a szép sikereket, a melyekből már bőven volt része *Denise*-ben is, meg *csütörtökön Juliában*.

Szerdán, febr. 27-én, a zenei sejtelmesség, a régi divat egyik örök szép zenei terméke „Rip van Winkle“ csinált tele házat — Az est érdekessége volt, hogy *Horváth Károly*, a győri színház baritonistája, vendégszerepelt szerződés céljából. Az új baritonistának temperamentómos játéka, bonviván modoru éneklése a baritonistáknál ritka előnyben tüntetik ki; énekhangján ha némi fátyol alkalmatlankodik, ügyességével eléggé tudja leplezni és az összehatás megrontását szinpadai fogással kikerülni. Hivatottságát a baritonista szerepkörre el kell ösmerni. A közönség szívesen fogadta. Teljes ítéletünket majd nemcsak egy betauult szerepe után fogjuk elmondani. *Szelestey* (Lisbet) nehéz szerepét 24 órán belül vállalta el — így mondja a szinpad fámá — nos és így ha meg is látszott Lisbet-jén a „beugrás“ mégis bravuros dolgot művelt. — *Gulyás* (Derrik) ma este szintén sok tapsot kapott.

Csütörtökön, febr. 28-án, *Shakespeare* szelleme kísértett. Kísértett, mert az elgázoló, a romból ifju szerelem imádságos könyvét, a *Romeo és Julia* szerelmi kátéját, négy-öt hallgató előtt elszavalni — még hozzá oly szépen mint *Krasznay* és *Gyurman* tették — bizony csak kísértés a *Shakespeare* hatalmas szellemével. Lomtárba ezekkel a drágakövekkel kirakott klasszikus szerepekkel majd addig, amíg egy új reakció megtisztítja ezt a romlott, léha élveket után sóvárgó, modern keretben tetszelgő világot!

Pénteken, márc. 1-én, „Szulamit“-ot ismételték meg immár ötödször, most félház előtt. **Szombaton**, március 2-án, *John Sidney* híres operette a „Gésák“ ment zsufult ház előtt. Erről jövő számunkban.

Ma vasárnap délután, „Lumpácius“, este „Próbaházasság“ megy, a fő női szerepben *Szelestey Elzával*.

Színházi hírek.

A kis szökevényt nagy sikere után szerdán megismétlik. Ezuttal érdekességet ad az estnek, hogy *Carmentit* H. *Serfözy Etel* fogja énekelni.

New-York szépe a próbák után itélve sikerben a *Kis szökevényt* is fölülmulja majd. A táncok és kiállítás oly gonddal kerül színre, a hogy még eddig egy operetben sem érvényesülhetett. A főszerepeket *Szelestey Elza*, *Rátonyi Tilla*, *Radnay Zsuzska* és *Nagy Margit* játszzsák.

Ocskay brigadéros, *Herczeg Ferenc* szenzációs sikerű magyar szinművét, előadásra megvásárolta az igazgatóság és szinrehozatalán a jövő héttől már a legnagyobb gonddal fardozik.

A jövő hét műsora: *Hétfőn:* „Gésák“ (másodszer félhelyár.) *Kedden:* „Dolovai nábob leánya“. *Szerdán:* „Kis szökevény“. *Csütörtökön:* „Madarász“. *Pénteken:* „Stern Izsák“ (félhelyár.) *Szombaton:* „New-York szépe“.

Irodalom.

Az emberi szellem nem igen produkálhat olyat, aminek előzménye ne volna az emrőség történetében. A világtörténet nem más, mint az emberiség eszméinek és az emberi kéz alkotásainak vissza-visszatérő megújodása, eltérésekkel, különböző ablakokban, de nagyjában mindig ugyanannak maradva. Az emberi szellemnek történetét, eszméit, az emberi kéz alkotásait gazdag és színes képekben mutatja a *Nagy Képes Világtörténet*, amelynek most a 93. és 94. füzetét hagyta el a sajtót. Szerkesztője *Marcell Henrik dr. akadémikus*, a budapesti egyetem történettudomány-tanára. A IV. kötetet *Borovszky Samu dr. akadémikus*, jövevű történetíró írja, *Goldzher Ignác dr. európai hírű orientalistának* társaságában. Az V. kötetet *Mika Sándor dr. irta* a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ára díszkötésben 16 kor., kapható füzetenként (a 60 fillér) és havi részletfizetésre is, a kiadó-társaságnál, *Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál*, Budapest, VIII., Üllői-út 18. szám.

„Nehéz az élet“ cím alatt sajtó alá rendezte *Unghváry Ede*, m. kir. postamester *Sztrópkón* könyve a *Ki a fosztogató?* — A sorsüldözött. — *Borura derü.* — A postások karácson fája. — Való és álom. — *Néprege* című, elbeszéléseit tartalmazza. A kötet ára, melyből a tisztajövedelem helyi jótékony célra fordítottatik, eszmos kivitelben 1 korona. Szerző, hogy a nyomtató példányok mennyisége iránt magát kellően tájékoztassa, kéri, hogy az előfizetők hozzájáruljanak (Sztrópkó, Zemplén), mielőbb beküldésnek.

A „Vasárnapi Újság“ február 3-iki száma 22 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „Visszaemlékezéseim az angol udvarra.“ *Irta Vámbéry Armin.* — VII. *Edvárd* angol király és neje legújabb arcképe; a királyi családjával; londoni dolgozószobájában (5 kép). — VII. *Edvárd király levele Vámbéryhez* (hasonmás). — Az angol királyi kastélyok (3 képpel). — *Képek Viktória királyné életéből* (több képpel). — *Regényvár:* „A szentandrási bíró fia“ *Jókai Mór* elbeszélése (Linck Lajos rajzaival) és „A lovaglómeister“ amerikai elbeszélés (az eredeti amerikai kiadás illusztrációival). — „Vörösmarty és Bajza bujdósása 1849-ben.“ *Vaytkól.* — „Emlékezés Bem apórol.“ *Horváth Jankától.* — *Költemények:* „Kiesi kis fejfák.“ *Becei Sándortól;* „*Böcklin Arnold*“ (képpel). — „*Verdi*“ (két arcképpel). — „*Koburg herceg vacsi vadásztársasága*“ (képpel). — „*A Millacher-kút pályatervei*“ (3 képpel). **Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyesületek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.** A Vasárnapi Újság előfizetése negyedévre négy kor., a „Politikai Újdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

Szenásy, Hoffmann és Zarsa

párisi és lyoni selyemgyári raktára
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Tiszta selyem, sima liberty, minden színben mtrje 90 kr. L. oní foulard és nyomtatót pongis 65 krtól fölfebb. Tiszta selyem nyomtatót liberty 1-10 krtól fölfebb. *Louisine*, *popeline* selyem egész ruhákra minden színben. *Louisine-chiné*, *gazé chiné* és *soyeuse-chiné* a legújabb kivitelben blouzek és egész ruhákra.

Minták vidékre kívánatra pontosan küldetnek.

Egyesületi élet.

A zemplénnvármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmányja Sátoralja-Ujhelyben a f. évi február hó 26-án d. e. *Andrássy Sándor* gróf elnöklésével ülést tartott. Az egyesületi titkár jelentéséből a választmány örömmel győződött meg, hogy a vármegye területén tartott gazdasági előadások és házi ipari tanfolyamok minden tekintetben a gazdatársadalom odaadó támogatásában részesülnek s általában az egyesületi tevékenység nagyon szépnek mondható. — Tárgyalás alá került az aradvármegyei gazdasági egyesületnek a bécsi mészárosok bojkotja tárgyában a földmívelésügyi kir. miniszterhez küldött átirat; megbízták az elnökséget e tárgyban szerkeszsen és intézzen feliratot. A földmívelésügyi kir. miniszter az egyesületnek a gazdasági segély-pénztár alapító tagjául való belépése alkalmából köszönmórait tudomásul vettek. — A gazdák biztosító szövetkezetének felkérésére 10 megyei földbirtokos gazdatisztet

jéggárbeeslőnek kijelöltek. — A gálszécsi járás községeinek 2 tenyészkerületre osztása nem véleményeztetett. — A kis-várdai tenyészállat kiállításán és vásáron az egyesület képviselőivel *Sennyey Miklós* és *Sennyey Béla* bárók és *Fedák István* e. titkár bizattak meg. — Az országos halászati kongresszuson az egyesület képviselőit *Sennyey Béla* bárót kérték fel. — *Ballagi Géza* dr. és *Gross Jenő* e. évdíjas rendes tagokul felvették. — Végül tárgyalás alá került az *O. M. G. E.*-nek a cserebogarak irtása tárgyában küldött átirata és a kisgazdák vetőmag szükségletének beszerzési kérdése, mely kérdésekben megbízatot az elnökség a további teendők végzésével és e kérdések praktikus kezelésvitelének megoldásával.

A sátoralja-ujhelyi ált. ipartestület 1901. évi február hó 19-én rendezett táncmulatságának számadása.

Bevétel . . . . . 859 kor. 40 fill.
Kiadás . . . . . 543 kor. 26 fill.
Tiszta jövedelem . . . . . 316 kor. 14 fill.

Adakoztak: *Dókus Ernő* kamarás, orsz. képviselő ur ömeltósága „polgármesteri páholy megváltása“ címén 10 koronát. *Úgyancsak 10—10 koronát:* A sátoralja-ujhelyi eszmadia ipartársulat, a sátoralja-ujhelyi kereskedő társulat, *Főtiszt. Miklóssy István* és *Juhász Jenő* urak. *6 koronát:* *Ehler Gyula* ur. *5 koronát:* *Bánóczy Kálmán* ur. *5—5 koronát:* *Róth József* dr., *Gáthy Géza*, *Gáthy József* (Csörgő), *Kornstein Jenő*, *Breiner Herman*, *Schön Sándor*, *Deutsch Adolf*, *Schön Vilmos* dr., urak. *3 koronát:* *Armágyi János* ur. *2—2 koronát:* *Frey Miksa*, *Keleti Jenő*, *Nagy M. Géza*, *Berczik Nándor*, *Morgenstern Emánel*, *Schön Andor*, *Lomniczer István*, *Chotvács Herényi József*, *Zinner Adolf*, *Malártsik József*, *Kótics István*, *Szakácsy Károly*, *Czike Dezső*, *Földes Pál*, *Kulcsár István*, *Móré Dániel*, *Boek Imre*, *Jászay Antal*, *Wesseli Mór*, *Révész Imre*, *Schmidt Lajos* és *Kovács Endre*. *1—1 koronát:* *Pekáry Lajos*, *Strum Dezső*, *Rónai Manó*, *Plóth Ignác*, *Balogh Nándor*, *Szaby Sándor*, *Baekovszky Bertalan*, *Heritz Sándor*, *Deutsch Manó*, *Werner Miksa*, *Kálósi Mihály*, *Engelberth György*, *Braun Jenő*, *Ruzsinszky István*, *Maysztura Jenő*, *Malártsik János*, *Klein Pál*, *Frisch Heiman*, *Libermann Mór*, *Welles József*, ifj. *Grünvald Mór*, *Grosz Mór*, *Domokos Imre*, *Toncsi Gábor*, *Adam Antal*, *Laki József* és *Szöllösy Endre* urak.

Sátoralja-Ujhely, 1901. évi feb. 25.
(P. H.) Az ipartestület elnöksége.

Nyilvános nyugtató és köszönet.*

A homonnai polg. és f. kereskedelmi iskola „Önképző-, Dalos- és Zeneköre“ f. hó 16-án a „Gerecz-alap“ és az iskola ifjusági pénztár javára rendezett hangversenyének összes bevétele volt 646 K., összes kiadása 267 K., a jótékonycélra fenmaradt jövedelem tehát 379 K.

E szép siker elérésében segítettek az ifjuságot — közreműködésükkel: — *Jakubovits Elza* k. a., *Marossy Béla*, *Szamosy József*, *Ugray Lajos* és *Debreczeni Aron* tanár urak — felülfizetéssel: *Haraszthy Miklós* 10 K., *Jakubovics Dávid*, *Kovaliczky Elek*, *Zilber Ferenc* 8—8 K., *Persenszky Lajos* 5 K., *Debreczeni Aron*, *Hossza József*, *Halasi Pál*, *Kováts József*, *Sándor Mór*, *Schvartz Manó* 4—4 K., *Kelemen Kálmán*, *Pólányi Dezső*, *Stern Mór*, *Wolf Sándor* 3—3 K., *Friedman Markus*, *Fulman Manó* (Munkács), *Gézy István*, *Hossza Gyula*, *Horváth Armin*, *Kerekes György*, *Marossy Béla*, *Lengyel Samu*, *Ligeti Albert* dr., *Moskovits Ervin* dr., *Ordódi Aladár*, *Révész Emil*, *Sztlankál J.*, *Toronszky Elek*, *Ugray Lajos*, *Vittnyédi József*, *Vojnár Béla* 2—2 K., *Blumenschein Ignác* (Rokitó), *Braun Ignác*, *Brún Vilmos*, *Édes Gyula*, *Klein Samu*, *Kula József*, *Mendly Károly*, *Propper Fülöp*, *Réz László*, *Schöffér Béla*, *Vágó Edéné* (Losonez) és *Weisz Jenő* (Bánóc) 1—1 K.

Ugy a szíves közreműködőknek, mint az áldozatkész felülfizetőknek a hangverseny rendezőbizottsága nevében hálás köszönetünknek adunk kifejezést.

Homonnán, 1901. febr. 21.

Grünstein Saimon,
mint a „Trefor“, a „Dalos“ és a „Zenekör“ elnöke, rend. biz. elnök.

Pirigyi István,
ellenőr. *Stern Pál*,
pénztáros.

A Varannón 1901 évi febr. 26-án megtartott műkedvelői előadás számadása. Jövedelem volt jegyekből és felülfizetésekből 190 kor. — *Kiadás:* zene 50 K., szinpadállítás 24 K., terem és vendéglői számla 33 K., 10 f., fodrász 10 K. 40 f., szinlap és jegy 11 K. 60 f., bolti számlák 24 K. 78 f., készpénzkiadás 9 K. 08 f., sorolás 2 K., összes kiadás 104 K. 90 f., maradt a jótékonycélra 25 K. 04 fillér. **A rendezőség.**

* Mult számunkról lekészt. Szerk.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Molnár Gyula. —

Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendők.

A költői művek tárgyalásával kapcsolatban a nemzet legkiválóbb írói közül kiket ismertessünk meg a népiskola növendékeivel és mi módon?

(Folyt. és vége.)

Fejtegetésem befejezéséhez érve némely általános, a dolog érdemébe vágó észrevételt kell még tennem. Ide s tova hét esztendeje már, hogy becsületos munkássággal dolgozom az Urnak szőlőjében. Aránylag rövid idő ez, de esélyességemnek ezen rövid idő alatt is alkalmam nyílt számos iskolának beléletét közelebbről is személyesen megismerni. Ennélfogva tapasztalatokra is hivatkozhatom.

A tapasztalat pedig arra tanított, hogy a módszertan tételit lehet ugyan paragrafusokban szedni, lehet ugyan utmutatásokat adni, hogy bizonyos körülmények között milyen eljárás követendő, de a tanítót igazi mesterré mégis csak a gyakorlat teszi.

A gyermek lelkének és tehetségeinek minél komolyabb tanulmányozása, gondolkodásának, szívének, egész valójának minél alaposabb megismerése s az ezekre való minél közvetlenebb hatás, ezek azon titkok, melyek itt is biztosítják a sikert.

Ha tőlem függne, minden kartársnak egy dolgot ajánlanék: „Midőn tantermének küszöbét átlépi, vetkezze magáról a mi gyarló, felejtse el bűt, örömet és fájdalmat, gondoljon hivatása magasatos voltára, annak szentsége hassa át teljesen s akkor teremtő erő lesz: haromat, melyet ember és állat tapos, de nyomán áldás kél!”

II.

Áttérek fejtegetésem praktikus oldalára, vagyis pontozatokba fogom szedni azon tételket, melyek jelen dolgozatomban tárgyat képeznek.

Osszefoglalva vázlatos körvonalakban az előbbeni fejezetben mondottakat, a következő eredményre jutunk:

A) Kiváló nemzeti íróink tárgyalásának célja a népiskolában, hogy a tanulók irodalmi nagyjaink életviszonyait, a magyar nyelv és írás felkeltése érdekében kifejtett küzdelmeiket megismerjék s ez által a gyermek kedélyvilága fejlesztesse, nemesíttesse; hogy a jellemképzés érdekében a növendékek kitartásra, önmérsékletre, szilárd akaratra szoktassanak és végre, hogy nyelvünk és irodalmi nagyjaink iránti szeretetre és lelkesedésre való buzdítása által felkeltessék és fejlesztesse a gyermekben mindazon erények, melyekre mint jóra való, hazáját szerető magyar honpolgárnak szüksége leend.

B) Ezen cél elérése végett kiváló íróink közül a népiskola növendékeivel: Kazinczy Ferenc, Kisfaludy Sándor, Kisfaludy Károly, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Tompa Mihály, Arany János, Fáy András, Eötvös József br. és élő költőink közül Jókai Mór és Pósa Lajos ismertendők meg.

C) A nemzet fenti íróinak a népiskolában leendő tárgyalásmódját illetően a következő szempontok tartandók szem előtt:

1. Tekintettel arra, hogy tantervünk amugy is eléggé meg van terhelve; tekintettel arra, hogy az e célra rendelkezésünkre álló idő nagyon is meg van szabva; tekintettel végre arra, hogy nemzeti íróink ismertetése az értelemfejlődésnek bizonyos fokát tételezi föl: a népiskolában csak a fent elősorolt írók tárgyalandók és pedig a népiskola V. és VI. osztályaiban.

2. A növendékek kellőleg előkészítendők. Igen alkalmas erre, a tárgyalandó költőnek eddig megtanult költeményeinek az elsavaltatása.

3. A költőnek egy alkalmas képének a felmutatása által rávezetendő a gyermek, hogy az elsavalt költeményeket ez a költő írta.

4. A költő élettrajzána megismertetésénél tekintettel kell lenni a gyermeki értelemkedély- és értelemvilágára. Ennélfogva:

a) A tanító nyelvezete ezek ismertetése közben legyen világos, egyszerű, inkább naiv, mint tudakos.

b) Öntsön a tanító előadásába kellő érdekeltséget, elevevényt, a tárgy iránti szeretetet és lelkesedést, mert ha valahol, úgy itt van annak értelme; a tanító szavai szívből, szívhez szóljanak.

c) A tanítottak a tehetségesebb növendékekkel elbeszélgetendők s e közben kiegészítő kérdések alapján a költő nevezetesebb életkörülményei megvilágítandók.

d) A gyermek figyelmét megkapó modorban levonandó az erkölcsnemesítő fogalmak.

e) Az így tanultakat illeszse be a tanító mindig a hazai történelem eseményeinek a keretébe, hogy a tanuló lássa, miszerint nemzeti íróink egyuttal kiváló történelmi alakok is.

f) A tanultaknak állandóvá tétele érdekében kiemelendők az összefoglalás alkalmával költőink életének kiválóbb momentumai s ezek a növendékekkel egy e célra készített füzetbe bejegyeztetendők.

g) A füzetbe bejegyeztek a jövő óráin számonkérendők és a tanulókkal szabadon elmondandók.

Iftene Gyula,
áll. isk. igazgató.

Nyilvános köszönet és nyugtázás.

A sátoralja-ujhelyi állami elemi iskola gondnoksága és tanítótestülete által f. évi febr. hó 17-én rendezett jótékony célú hangverseny és táncmulatság alkalmával volt:

Bevétel	617 K. 40 f.
Kiadás	207 K. 02 f.
Tiszta jövedelem	410 K. 38 f.

Felülfizettek: Dókus László 10 K., Schuster Ferenc 7 K. 60 f., Katinszky Géza 7 K., Lácay Elekné, Pétárs Gyula, Kinessey Péter 5—5 K., Halász József, Lövy Adolf, Wind Jakab 4—4 K., Tátray Dezső dr. 3 K. 60 f., Kósa Mihály ev. ref. lelkész (Petrozsény), Molnár Gyuláné, özv. Liszy Edéné, Beregszászy István, Csehy Péter 3—3 K., Csernyiczky István 2 K. 60 f., Vass József 2 K. 60 f., Nemes Lajos, Szabó Sándor, Somogyiné Jassik Ida, Székely Albert dr., Rein István, Székely Aron, Fedák István, Dudics Miklós 2—2 K., Kun Frigyes, Harkányi Adolár és Huber Imre 1—1 K.

Fogadják a nemes szívű résztvevők, felülfizetők és közreműködők az állami isk. gondnokság és tanítótestület hálás köszönetét.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1901. febr. hó 28.

Molnár Gyula, ellenőr. Kulcsár Ferenc, pénztáros.

Nyilvános köszönet és nyugtató.

A sárospataki áll. tanítóképződe ifjusága febr. 9-én zenetörténeti előadást, ugyanakkor este táncmulatságot rendezett. A képzelhetőleg legrosszabb időjárás dacára úgy az erkölcsi, mint az anyagi siker meg volt. A zenetörténeti előadásra a terem zsufolva volt, a táncmulatságon még reggel 7 órakor 30 pár járta a csárdást; azt hiszszük, meg voltak elégedve mindannyian, kik jelenlétükkel megtiszteltek. Midőn a felülfizetők névsorát közöljük, egyuttal szíves áldozatkészégükért hálás köszönetet mondunk.

A rendezőség.

Felülfizettek: Molnár János (főbíró) 10 koronát, Gruschka Lajos 9 kor., Lácay László 8 kor., Debreczeni Bertalan, Szinnegy Gerzson 5—5 kor., Bottka Lajosné 3 kor., Katona Györgyné, Kraft József, Galgóczy Barna, Witt József, Kiss Sándor dr., Eperjessy József, Csernyiczky István, Tok Tivadar 2—2 kor., Goldblatt K., Finkey Ferenc, Wohl Aroné, Soltész L., Marko Mariska, Zboray Károly, Rohoska József, Hartmann A., Oroszy Jánosné, Danyi József, Makláry P. Niklós, Puza Sándor, Gagy Károly, Szabó Zsigmond, Mészáros Károly, Koleszár Mátyásné 1—1 koronát.

Jegyüket megváltották: Mélt. Molnár István, Dezső Lajos, Kun Zoltán dr. 10—10 kor., Zombory Emőd, Abonyi Károly 4—4 kor., Staut József, özv. Doktor Gáborné, Toka Károly 3—3 kor. Kötze István, Szakácsi Ede 2—2 kor.

CSARNOK.

Sírnak a harangok . . .

Sírnak a harangok bánatosan, bűgva. — Egy szép kislányt visznek az utolsó utra. Be sokan siratják, be sokan kísérik, Megtelt a nagy utca gyászolókkal végig.

Én a gyászolókat csak távolról nézem, Mintha fájdalmukban nem is volna részem. Sőt közönyt színlelek, hogy ne lássák rólam, Hogy minden reményem, minden boldogságom Ott viszik abban a márvány koporsóban!

(Sárospatak.)

Zajkó László.

Az első zsanártisztek Zemplénben. *

— Vadnay György kézirati naplójából. —

Eő Felsőségének 1850. év Januarius 18-ik napjáról kiadott patense szerina* Gendarmerie Zemplénbe is bevezettetett, 's a' tiz szolgáló Birói állomásokon beszálásoltatott. Az első Gendarmerie

* Mutatóul az „Adalékok“ mult február havi számból. Szerk.

Tiszt volt Ujhelyben kapitány Gosztanyi, őt követte Nabich; az első jelenleg Major, a másik Százados in Centro Kassán, mindketten becsületes emberek; ezek után jött . . . . . *) ki valaha Ujhelybe a' piaristáknál tanult, — akadozó, dühös, rosz indulatú. Ezen embertől mihamarább megszabadulni mindenkinek óhajtsa volt, — megkíséreltetek minden módok, végre a' fiúknak sikerült kiszámított terük. Nagy barátságot kötöttek vele. Így egy alkalommal addig kocingattak vele, míg meg nem részegedett. Czigányt hivattak, utszai muzsikát (mi teljesen tiltva volt) csináltak jelenlétebe és vele, — addig hurtszólták fel 's alá az utszákon — természetesen majd minden lépésen egészségeért poharat emeltek, s ő is ivott — míg végre a' Megyeháza megett szük útszába eldült, 's a' fiúk szépen ott hagyták. E esel megmenett tőle. Elvitték Ujhelyből, később a' Schematizmusba már nevét se láttam a' Csenedörök között.

Ezután jött Susevich, ki, mint mondatott, a forradalom alatt rácz kémlelő elfogattatott 's hadi törvényszék elibe állítottat, a' haláltól megszabadult, később Ujhelybe tétetett, mint Csenedörhadnagy.

Ily előzmények után itélve mit lehetett mást várni, mint üldözést, tromfot tromfál, keserű bosszút. Azonban nyertünk benne egy betűletes Gendarm Tisztet, ki nem hogy ártani kívánt, de ha a' Vocsorálókba mutatkozni kezdődtek jelenetek, megindultak a' beszédek, melyek, a' körülményeket esmerve, eszélyeseknek bizonyosan nem mondhatók voltak: ő távozott, elhagyta a' társaságot, hallani, tudni mit se akart.

Szép jelleme feltűnt ez embernek akkor, mikor a' kuksteini (igy) fogságból kiszabadult, minden vagyonkáját elveszített Tólesvai születű Karove Antal kenyeret keresni Ujhelybe jött. Karove allezredes volt a' forradalomnál, 's mint ilyen keményen is büntetett. Es Susevich maga ment a' főnökhöz, kért mellette, napdíjas irnoknak betsinálta.

Nemde, olvasó Barátom, leginkább kitűnik a' becsületesség akkor, ha a' nehéz körülmények kiáltával nem forral bosszút ellenfele ellen, segédkezett nyújt volt ellenfelek sat. Mi Susevichtől nehezen váltunk meg, 's Kassára, hová fő Hadnagnak vitetett, „Is-ten áldja meg“ szives kivánsággal bocsájtottuk el.

Helyére jött Hadnagy Zepikal, igénytelen kinézésű, hivatalát pattogva kezdve. De jött az idő s lassanként ő is csenedesedett. Végre oly embert farangtunk belőle, ki sirva hagyta el Ujhelyt, Kassára a' Centrumba vitetvén.

A' mostani (1858-ban) Schiller, teljes magyar ember. — — —

Zemplénbe a' Gendarmeriával összekocsnás nem történt, ellenök panaszunk sincs, mivel mindnyájan betsülletesek.

A' Gendarmeriának beszálásolása 1851. év junius utolsó napjáig került 12,061 frt 04 krkba és a' Megyére csak ezen öszveg vetetett ki 's hajatott is be, ezoltától kivetés nem volt, mivel — egy közbe érkezett felsőbb parancs szerint — a' további kivetés a' Stabb költségének biztos felszámításáig betiltatott. Ezoltától hallgat az irás. Attól tarthatni, hogy majd egyszerre vetik ki a' sok évi költséget, azután lesz mit fizetni — ha fogunk fizetni tudni.

Gendarmeria által tett kutatásról tudomásom nincs, kivétén a' magam esetét.

1852. év februárius utolsó napján, reggeli 6 órakor, álmamból vereték fel. Szobámba állott Susevich fő Hadnagy, egy Strása Mester, egy káplár, két közlegény 's Ujhely Városa főbírája: Szilvásy Tóbiás. A két közlegény az ajtóra állott. A kutatás tartott déli féltizenegy óráig, minden írásaim, könyveim, még leányom imádásos könyve is, darabról-darabra megvizsgáltatott, bejárták a' padot, kutattak a' pincébe, 's a' nép az utszán szállásom (Bárczy-ház**) előtt feszülten várta az eredményt.

Istenemnek legyen Hála, semmi következménye se lett e' kutatásnak. Később tudtam meg vádoltatásom, miszerint én az emigránsokkal levelezésbe állanék. Ez eset után másnap a' Felsőség cs. k. fő Hercegez Albrechthez folyamodtam s a' büntető törvénykönyv értelmében kértem neve kiadóját a' hamis vádtevőnek. Folyamodásom nemsokára azon hátrirati határozattal küldetett vissza: „A jelen körülmények között a' kérésnek elég nem tevődik.“

Hijába volt panaszom — hijába a' paragrahus! — — —

* A naplóban kitöltetlen.

** A mai apáca-kolostorral szemben, az ú. n. „régli póstaház“ mely ma a „statusquo izr. anyahitközség“ tulajdona. Szerk.

a Tokaj-

Csa

től várhat

tekintette

igénybe

gének kö

a szövetk

is inkább

most pin

borainkk

egész vil

Csa

nek sike

termé ök

összse, a

tól, épp

csupán t

szébb m

s vállvet

nie. Aké

Ép

ditanun

elő

épitkezé

segeire

tiók az

pezhetn

követ le

tegye le

kölcsön

ványi ü

vetkeze

1 millió

— tov

teljesen

külobm

termelő

szakok

tapogá

ményn

előhala

tek tel

zük szá

m

Hegya

vasasok

dekukt

pincés

részt j

pen, h

termel

dők az

leforgá

vagyis

szamit

vetítés

is tör

külön

birtok

és há

egyö

megá

jutna

tetés

zette

köte

vetk

lább

jegy

és a

ből

száll

kizá

sébe

—

nyi

tern

lega

letr

üzle

szó

alak

mut

•Oz

hite

ked

mir

öss

szó

kun

so

ada

jár

50

52

rének elősegítése végett a folyó évtől vagy az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaítélésének idejéig állandóan gondozták, a versenyző területen netalán pótlólag szükséges újabb erdősítési munkálatokat is évenként fogantatották s a létrejövő erdőnek az erdőtervény 2., illetőleg 4. §-a szerint való kezelése iránt intézkedtek.

A jutalmak az 1906. évben fognak odaítélni s a jutalomdíj kétharmadrésze az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, egy-harmadrésze pedig az erdősítést teljesítő erdősítést fogja illetni.

A jutalmakat az országos főerdőmester vagy helyettesének elnöke alatt erdősítésekben alakított öttagú bizottság ítéli oda az erdősítés sikerének beigazolása után a teljesített erdősítés közérdekű becslésének sorrendje és minősége szerint.

A bíráló-bizottság ítéletének alapjául szolgál az illetékes közig. erdészeti bizottságnak s illetve a kir. erdőfelügyelőnek a versenyre bocsátott erdősítések felett adott javaslatai és a bíráló-bizottság részéről esetleg teljesítendő helyi szemlék.

A kik a kitűzött jutalmakra pályázní kívának, azok a folyó év tavaszán történő erdősítést legkésőbb *folyó évi július hó végéig*, a folyó év *őszén* történő erdősítést pedig legkésőbb *folyó évi december hó 25-éig* az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (k. holdakban) az erdősítésre használt fanemek, illetve fanemeknek s utóbbi esetben azok elegyarányának pontos megjelölése mellett nálam jelentésük be. A pályázati feltételek meg nem tartása a versenyből való kizárást vonja maga után.

Budapest, 1901. évi január hó.

M. kir. földmivvelésügyi minister.

784/I. 901. sz. A szerencsi j. főszolgabírájától.

Körözüvény.

Navratil János szerencsi cukorgyári gépkezelő 542 sz. vizsgálati bizonyítványa elveszett. Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálása esetén hivatalomhoz jelentés teendő.

Szerencs, 1901. február 27.

Pintér, főszolgabíró.

712/kg. 900. A bodrogközi j. főszolgabírájától.

Körözüvény.

Folyó évi február hó 8-án Kató János agárdi lakos kárára 1 drb. fél éves ártány sertés

Agárdról Spatakra lett szállítása közben elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén kivatalomhoz jelentés teendő.

Király-Helmecz 1901 évi február hó 21-én.
Bencsik, főszolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnapon.	márc. 3. F 2 Kunigunda.
Hétfőn.	márc. 4. Kázmér hv. †
Kedden,	márc. 5. Ózséb vt. †
Szerdán,	márc. 6. Koléta sz. †
Csütörtökön,	márc. 7. Ag. Tamás et. †
Pénteken,	márc. 8. Jéz. gyolcs. e. †
Szombaton,	márc. 9. Franciska †

A szerkesztő póstája.

G. B. Az „Önán tás“ című kiadván, ha a) a harmadik versszakban a magyart szembe állítaná a némettel, b) ha a végső versszakban gondolt igazságot csattanósabban fejezné ki; mert a hogy most van (hogy t. i. a Bécsből rendelt portékáért nem kell fizetni) a gondolt és gondolatigazság ellen van.

K. I. urnak — Ungvár. Kiszedve várja jövő számunkat.

K. F. urnak B.-Csaba. Lehetetlen. Attól az érdekeszfértől mi végképp visszavonultunk.

V. M. urnak — Ungvár. Résztvevő sorait szívemből köszönöm.

Ny. G. urnak — Szedliczke. Levele értelmében intézkedtünk. Legyen meggyőződve, hogy animozitáőról ön ellen ott szó sem lehet.

B. K. — urnak Bereczki. Címzettel mostanában találkozní Ujhelyben nem lehet, mert a Bodrogközön van hivatalos elfoglaltatásban.

H. J. urnak — Homouna. Átküldöttük a „Zemplén“ kiadóhivatalához, mert az a kinyomatni való dolog oda és nem mihozánk tartozik.

H. C. urnak A pompás dalok beérkeztek. Kiadásával nem szeretnők soká várakoztatni.

T. Dr. dr. Ungvár. Úgy történt, a mint kívántad.

N. A kérézett mértékhatélesítőhivatal elreláhatóan e napokban bérbé adatik.

Tisztelettel kérjük a „Zemplén“ valamennyi t. olvasóját, hogy a ki tud valamit arról, hol feketett vármegyénk területén *Királyfalva* és *Pacsán* község (nevezeteik talán még élnek valamely dülő elnevezésében) legyen szíves a kellő utbaigazítást szerkesztőségünknek levelezőlapon megírni.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhler Gyula.**

Nyilt-tér.)

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg m. uradalmából.

Szolyvai gyógy-forrás.

Dr. KÉTLI, dr. BÓKAI, Dr.

WIDERHOFFER tanár urak és

számos orvosi tekintélyek nyilatko-

zatai alapján kitünő sikerrel ajánl-

tatik: köszvény, hólyag s vizeleti

szervek bajainál; cukorbetegség,

hugyhomok, epekő; a torok- és tüdő-

szervek bátaimainál, étvágytalanság

és gyomormegbetegedéseknél.

Kitünő ízű ital, igen üdítő viz.

*****

Gyomorbaik ellen specificum

A Luhi Erzsébet gyógy-

forrás. A gyomor rendetlen mű-

ködésénél, gyomorsav tul-

ságos képződésénél, gyomorégés,

bőfögés, a gyomor elnyálkásodása,

a gyomor és bél krónikus hurutja,

alkalmával kitünően beválik; a to-

rok, gége és hörgők idült hurutos

állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

*****

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diätetikus viz; legüdi-

tőbb asztali viz, borral vegyítve

kitünő, tejjel vegyítve a legjobb

nyálkaoldó szer.

Kaphatók minden fűszerüzletben, vedéglő-

ben, s az **uradalmi ásványvizbérletéség-**

nél Szolyván. (Beregmege).

*) Az e rovatban közlöttekért a beküldő felelős.

H I R D E T É S E K.

Bock Club-kávéháza.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a főtéreau a sétatérrel szemben lévő

CLUB-KÁVÉHÁZAT

átvettem és azt tegnap, azaz folyó hó 2-án ünnepélyesen megnyitottam.

A midőn a n. é. közönséget kérem, hogy irányomban eddig tanusított szives pártfogásukba továbbra is részesíteni méltóztassanak, maradtam teljes tisztelettel

Book Imre.

Tk. 871/1901. szám.

Árverési hirdményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Midla János és neje végrehajtatónak özv. Rada Mihályné szül. Stofej Ilona és társai végrehajtatást szenvedk elleni 720 kor. tokekövetelés és járulékaí iránti végrehajtatási ügyében a homonnai kir. járásbíróóság területén lévő Barkó község határában fekvő a barkói 22. sz. tjkvben Midlo Jánosné szül. Stofej Mária, özv. Rada Mihályné szül. Stofej Ilona, Stofej Mária, özv. Rada Mihály és Stofej János tulajdonánál bejegyzett A I. 2—16. sorszám alatt 1/4 urb. kültelekből B. 10—12. a. özv. Rada Mihályé született Stofej Ilonát, Stofej Mihályt és Stofej János telerészen illető jutaléokra az árverést 844 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi április hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Barkón, a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron aól is eladatni fognak.

A fentebb megjelölt ingatlanok becsáránrk 100/100-át v. g. 84 korona 40 fillér, készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. cikk jelzett árfolyammal s-émitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt felt igazságügyminis. teri rendelet 8. §-ában kifejtett óvadékképes értelepírban a kikiáltott árhoz képest vagy a. 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánápenének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény: átszolgálatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi február hó 13-án.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Hirdetés.

Alulírott közhírré teszi, hogy különféle állatok u. m. hasas piros tarka színű üszök és tehének, igás lovak és csikók, 15 soros és szórva vetőgépek, extirjnatör, lögréblye mind ujak, igás szekerek, fedeles könnyű kocsi, igás és uri szánya, Sack-féle és közönséges ekék, rosta, kézi cséplőgép, futó szekér, rébtorona, Májér-féle Triór, tejhordó taliga, igás úri lovashámok, őszi szalma stb fognak a gazdaság bérbeadása miatt bármikor eladatni, mire venni szándékozók felhívtnak, hogy e tekintetben **Balogh Pál** urhoz, — mint volt tulajdonoshoz — kire az eladás távol létem miatt bízva van, forduljanak.

Magyar-Izsép, 1901. febr. 13.

Füzesséry Lajos tulajdonos.

Utolsó vasuti állomás: **Upor**

Zemplénmege.

34. szám.

Versenyárgyalás.

A mely a nagyméltóságú magyar királyi földmivvelésügyi ministeriumnak 94057. II. 26. 1900. évi számu magas rendelete nyomán 1901. évi márczius hó 26 án, kedden, az Abauj-Torna vármegyében kebelezett, ránkfüredi kincstári fürdőben lévő és annak tartozmányait képező kincstári vendéglő, vendéglőslak, nagy gyógyterem, tekeasztal, tekepálya, mészárszék, jégverem, pincze stb.-nek három egymásután következő évre történendő bérbeadása tárgyában, Ránkfüreden, a kincstári fürdőgondnokság hivatalos helyiségében, a gondnoki irodában, a délelőtti órákban, nyilvánosan fog megtartatni.

A bérlet veszi kezdetét 1901. évi január hó 1. napján és tart 1903. évi december hó utolsó napjáig. Kikiáltási árul, az eddigi bérösszeg fejében évente fizetett 802 korona fog alapul szolgálni és a legtöbbet ígérőnek szerződésileg bérbe adatni.

A bérleti óhajtóknak szükséges, hogy a kikiáltási árul felvett 802 kor. összegnek megfelelő tiz százalékos bánatpénzzel legyenek ellátva. Zárt ajánlatok is figyelembe vétetnek és a versenyárgyalás alkalmával nyilvánosan fognak a kincstári fürdőgondnoksági irodában felbontatni.

A versenyárgyalás alkalmával legtöbbet ígérő pályázó, a ki a tulajdonképeni bérletnek leend tekintve, a versenyárgyalás lefolyta feletti jegyzőkönyvnek aláírása után, a bérletre kifolyólag, megváltozhatatlan kötelességet vállal magára, köteles a versenyárgyalási jegyzőkönyvre járó 1 kor. okmánybélyeget is sajátjából megadni, ellenben a magas kincstárra nézve azonban ezen bérleti kötés csak a nagyméltóságú ministeriumnak kegyes jóváhagyása után válik kötelezővé.

Megjegyeztetik továbbá, hogy a bérlet felek megválasztási jogát, kizárólag a nagyméltóságú ministerium méltóztatott magának fentartani.

Ránkfüreden, 1901. február hó 25-én.

Soóvári Soós Pál,

ránkfüredi magyar királyi

kincstári fürdőgondnok.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér.
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal vagy levélbélyegekből.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések

felvételnek
a „ZEMPLÉN“

kiadóhivatalában
(főter 9. szám)

Bérlőknek,
Munka adóknak,
Vevőknek,
és
eladóknak,
állást keresőknek,
bérbeadóknak
és mindazoknak,
kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a
„Zemplén“
vármegyei hivatalos lap
„Apró hirdetések“
rovatát.

Egy bolthelyiség

a Kazinczy-utca legszebb
helyén

ideiglenesen
f. évi április hó 24-éig
KIADÓ.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Gyakornokul

egy jó házból való fiu fel-
vétetik **Szent-Györgyi**
Vilmos üzletébe S.-A.-
Ujhely.

Eladó szőlő.

A sátoralja-ujhelyi határ-
ban fekvő „Köves hegyen“
egy kitűnő fekvésű s tele-
pítésre alkalmas parlag-
szőlő eladó.
Bővebb felvilágosítást nyujt
e lap kiadóhivatala.

Egy tanonc

azonnal felvétetik a
„Zemplén“ könyvnyom-
tató intézetében.

Eladó

egy teljesen jó és új
karban lévő Clayton-féle
8-as gőzgép jutányosan
Szerdahelyi Vinczénél Bad.

Egy gyümölcsös

 két tábla szőlővel
tavaszkor bérbeadó. Czim
a kiadóhivatalban.

Az

Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gya-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolcsóbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye igénybe a
„ZEMPLÉN“
teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbeli tudakozódá
sokra pontosan válaszolunk
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Sátoralja-Ujhelyben, főméltóságú her-
ceg **Windisch-Gräetz Lajos** ur tu-
lajdonát képező „Splényi Curia“ házában
a koresmai helyiség akár koresmának,
akár más üzletnek lakással együtt 1901.
április 24 től kiadó. — Értekezhetni **Özv.**
Malártsik Györgynénél.

Faeladási * * * * * hirdetmény.

A **Gróf Forgách László** mándoki ura-
dalmához tartozó birtokok nagyobb részének
haszonbérbe adása folytán a törzsgulya létszáma
leszállítatik, minek következtében a száz darabot
tevő tehénállományból — számfelértévé vált —
ötven darab tehén, az üszőtínók közül pedig
kilencz darab eladás alá boesáttatik.

Ugyancsak eladás alá boesáttatik e törz-
gulyában nevelt egy darab 3 éves és 14 darab
2 éves tenyészbika.

A jószág kivétel nélkül saját nevelésű és
tisztá magyar fajta. A tehének közül 37 darab
hasas, illetve már borjas. Koruk különböző. Az
üszőtínók négy évesek és felfolyattak.

A jószág Mándokon (posta és távirda hely-
ben, vasuti állomása Thuzsér 5 kilométerre) te-
kinthető meg. Az uradalmi titkársághoz Mán-
dokra intézett jelentkezésre fogat vár a thuzséri
állomáson.

A bikákra egyelőre csak előjegyzés fogad-
tatik el, mert ugy a bikák, mint az addig meg
nem vásárolt tehének és üszők a kisvárdai-vidéki
Gazdakör által Kis-Várdán folyó évi márczius
16. és 17-én vásári ezélből tartandó tenyész-
állat kiállításakor fognak eladatni.

Eladók

Tisza-Lúczon a **gróf Erdődy** féle
koresma épületek belsőiségekkel, szabad
kézből. A 4 házból, 1 csendőrségi laktanya,
1 legjobb forgalmu koresma és 2 magán-
lak. — Bővebbet **Engel Salamon**
fakereskedőnél Tisza-Lúczon.

Figyelemztetés! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a **MAUTHNER-NÉV.**
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mintolyant ajánlják,
tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN.

Irodák és | VII. Rottenbiller-utca 33.
raktárak : | (Közuti villamos megállóhelye.)
Elárusító | VI. Andrassy-ut 23.
helyiségek : | (A m. kir. operával szemben.)
226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kivá-
natra ingyen és bérmentve küldi.

A Balaton Halászati Részvény- Társaság

— Siófokon —
szállít Siófokról különféle módon készült
finoman pácolt hering-
fajta halakat

4 literes hordóban, vagy bádóg doboz-
ban két koronáért; Rollmops-
göngyölt heringet 2 kor. 40 fillér-
ért utánvétellel. Öt hordó vagy bádóg-
dobozon felüli vételnél 10% enged-
mény. Továbbá :

fogast, kristály kocso-
nyában.

1/2, 1, 2, 4 literes dobozban
1-30, 2-, 3-, 5- koronáért.

Szöllőkarók eladása.

Van szerencsém a t. szőlőbirtoko-
sok nagybecsű tudomására hozni, hogy
jó minőségű 180-as és 2 méteres

szöllőkarókat

bocsájtok áruba.
Szíves megkeresésekre azonnal és
készséggel válaszolok.

Tisztelettel

Günspan Herman,
fakereskedő, S.-A.-Ujhelyben.

21 év óta fennálló hordó gyáramban GÖNCZI HORDÓK jutányos árban kaphatók.

Van szerencsém a nagyrédmű közönség beesés tudomására hozni, hogy

téglagyáramat

a mai kor kívánalmainak megfelelően

gőzgéppel és körkemenczével

rendeztem be, melyben mindenféle specziel munkákat készítek u. m.:

1. Francia hornyolt tetőeserep, melyből 14 drb. fed. □ méterenként, súlya 35 kiló.
2. Hozzávaló disz gerincseserep.
3. Többféle nagyságu alagesövek, mező és szőlővizek, valamint nedves lakások lecsapolásához.
4. Gép falitégla.
5. Préselt sima téglá disz munkákhoz.
6. Kézi falitégla.
7. Kézi közönséges fedéleserep.
8. Gépi közönséges fedéleserep.
9. Vízépítési fagyálló téglá.
10. Boltozat ürtégla.
11. Virágágy disztégla.

Aruimat a sárospataki vasuti állomáshoz vagonokba rakva jutányosan számítom. — Gyáramat a n. é. közönségnek b. pártfogásába ajánlva

Kitünő tisztelettel

Nieszner Ferencz,

hordó és gőztéglagyár tulajdonosa. Sárospatak.

Az alakesövek és hornyolt eserepek bizományosai:

Behyna Testvérek — S.-A.-Ujhely.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . . 2 koronától 5 koronáig.
Kerítés oszlopok . . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerékgyártóknak **szerszámfákat, keréktalpokat és küllöket; nyírfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkából.

50 koronán felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tűzifát eladunk mmásánként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Eladó ház.

Sátoralja-Ujhelyben, a Nagy-új-utcában fekvő, modernül épült lakóházam — melyben hat szoba, egy előszoba, szuterénjében konyha, kamara, pinceház, fatartó van — udvar-kerttel együtt **szabad kézből eladó.**

Levelek címre a vármegye-házához intézendők.

Dongó Gy. Géza.

Eladó.

A Kazinczyi-utcában 648. szám alatt lévő **Koscs István**-féle ház kerttel és hozzátartozókkal együtt szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad Ungvárt **őzv. Vágner Jánosné** Kálvária-ut 1. szám.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorssajtóján.

HOFMEISTER IGNÁCZ

Kis-Kun-Halasi szőlőbirtokos,

ajánlja tisztán kezelt **saját termésű kitünő borait** a következő faj szőlőkből:

Kadarka pirhanyós fehér hektoliterenként ó 40 korona, uj 36 korona.

Magyarka egész fehér hektoliterenként uj 40 korona.

Kövidinka egész fehér hektoliterenként ó 50 korona, uj 44 korona.

Burgundi veres hektoliterenként uj 40 korona.

Rizling fehér hektoliterenként ó 60 korona, uj 50 kor.

Furmint fehér hektoliterenként ó 60 korona.

A borok szállításához eladó kölesönhordót ad, a mely 3 hó alatt sérületlen állapotban bérmentve visszaküldendő.

A szállítás rendszerint utánvétellel történik.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlataink:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egytetemes acél-akék.

2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghüleséknél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ czéggeljelére. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u.